

ØSTERSØES-ESKADREN

I

1864,

AF

EN SØ-OFFICIER.

KJØBENHAVN.

C. C. LOSE'S BOG- OG MUSIKHANDEL.

TRIELES BOGTRYKKERI

1865.

For nogen Tid tilbage er et tydsk Skrivt »von einem Fachmann« kommet os for Øie, der omhandler den preussiske Marines Foretagender under Løbet af den nu afsluttede Krig.

Piecen er et Tendents-Skrivt, hvis Formaal er at godtgjøre Nødvendigheden af at Tydskland tilveiebringer en Flaade, hvis Størrelse nærmere angives, udelukkende under Preussens Ledelse, hvorved Tydskland alene vil kunne vente at spille den Rolle i alle Verdensdele, som saalænge har været Maalet for tydsk Ærgjerrighed og for tyske Fremtids-Planer.

Det er naturligt at Forfatteren, med dette Maal for Øie, Intet har sparet for at hæve den preussiske Marine i det tyske Publikums Øine. At den preussiske Flaades Virksomhed i Løbet af det forløbne Aar, skildres med de meest glødende Farver, kunne vi forklare os, selv om dette søges opnaaet paa den danske Marines Bekostning, men naar Forfatteren, for at naae sit Øiemed, griber til de fra tydsk Side saa ofte benyttede Midler, at støtte sin Fremstilling til aabenbare Urigtigheder, og til forvansket Fremstilling af beviislige Fakta, bliver der Anledning til at træde op imod Forfatterens Paastande, der i flere Tilfælde endog gaae saavidt, at han næsten frakjender sine Modstandere Ærekjærhed, Mod og Dygtighed.

Vi finde saameget mere Anledning til at gaae ind paa Drøftelsen af det af Forfatteren omhandlede Emne,

som derved vil gives Leilighed til at fremstille Forhold, over hvilke der hidtil har hvilet en Slags Dunkelhed. Tydske Beretninger i offentlige Blade, have nemlig, medens Krigen varede, saagodtsom udelukkende været den Kilde, af hvilken det danske Publikum har kunnet erholde Kundskab om, hvad der i Østersøen er gaaet for sig under Aarets Løb. De deri indeholdte Meddelelser om Træfninger og Seire, som den unge preussiske Marine atter og atter havde tilfægtet sig, kunde tilsidst ikke blive uden Indflydelse, selv paa danske Læsere, og man bragtes derved til at tænke sig Muligheden af, at den i Østersøen stationerede Eskadre, i Virkeligheden ikke opfyldte det Hverv, som var den anbetroet. Offentligen er Tvivl i saa Henseende endog bleven udtalt, og det kan altsaa ikke forundre, at man efterhaanden bragtes til at underkjende de Resultater, som Østersøes - Eskadrens Virksomhed have ført med sig. Det vil være nærværende Blades Formaal, saavidt muligt, at give en klar Fremstilling af Forholdene, saaledes som disse i Virkeligheden have været tilstede, og samtidigt dermed at drøfte de af en »Fachmann« anførte Paastande, hvorved det falske og det uholdbare ved disse, tør haabes at ville fremtræde paa en afgjørende Maade.

Den 29. Februar heiste Contre-Admiral van Dockum sit Flag ombord i Fregatten Sjælland, som Commanderende for Eskadren i den østlige Deel af Østersøen.

Den paafølgende Dag samledes Sjælland med Fregatten Jylland samt Corvetterne Dagmar og Heimdall under Tornebusken, og med denne Styrke holdtes krydsende de følgende Dage langs Nordkysten af Rygen. For at holde Eskadren samlet, ankrede Fregatterne d. 7de Marts, i Snetykning, 2 Miil østenfor Møen, og ved at lette herfra, indtraf d. 10de det Uheld ombord i Fregatten Jylland, at en Ankerkjæde sprang, og at samtidigt dermed et Havari indtraf paa Fregattens Spil, der gjorde

dens Afsendelse til Kjøbenhavn nødvendig. Skadens Istandsættelse medtog længere Tid end man havde ventet, og først 7 Dage efter, nemlig den 17de om Aftenen, blev Jylland istand til, paany at støde til Eskadren.

Fra Ministeriet var imidlertid Ordre indløben om at Blokaden af alle Indløbene ved Rygen, Svinemünde og Cammin derunder indbefattede, skulde tage sin Begyndelse d. 15de Marts. Ved samme Tid indløb Meddelelse om at Linieskibet Skjold, forinden dette Tidspunkt, vilde støde til Eskadren. Veiret var ualmindeligt stormende. Desuagtet indtraf Fregatten Sjælland tilligemed Corvetterne Heimdal og Thor, den 14de under Jasmund, medens det haarde Veir forsinkede Linieskibet Skjolds Ankomst, indtil den 17de. Samkvem med Land for at indsende Notifikation om Blokadens Begyndelse, var ikke at tænke paa, da det den 15de om Aftenen blæste en fuldkommen Storm. Først den paafølgende Dag, bedagedes Veiret efterhaanden, og vi komme saaledes til den 17de Marts, den Dag paa hvilken Fægtningen ved Rygen fandt Sted, der kan siges at have udøvet en afgjørende Indflydelse paa Resultatet af Østersøes-Eskadrens Virksomhed under hele den forløbne Krig.

Vi kunne her vende os til Forfatterens Fremstilling, der med stor Udførlighed giver Oplysning om den preussiske Marines Styrke. At vi her have en Mand for os, der selv har gjort Tjeneste ombord i de preussiske Skibe, er utvivlsomt, og hans Opgivende angaaende de preussiske Skibes Armering og Bemanding, tør derfor sikkert antages for paalideligt. Forfatteren giver os saaledes, ved sin Fremstilling, et fast Udgangspunkt, for hvilket vi ikke kunne andet end være ham taknemlige.

I Slutningen af Januar, siger Forfatteren, bestod den kampdygtige preussiske Søstyrke af:

Skrue-Corvetten Arcona	28 Kanoner,
„ „ Nymphe	13 —

Hjuldamperen Loreley	2 Kanoner,
4 store Skrue Damp-Kanonbaade .	12 —
15 mindre " " "	30 —
ialt 22 Fartøier med	85 Kanoner.

Imod denne ringe Styrke, siger Forfatteren, kunde de Danske stille 22 Fartøier med 325 Kanoner.

Dette »kunde« er karakteristisk. For at dette skulde være sandt, maatte der ikke have været Nødvendighed for den danske Marine at holde en Eskadre i Nordsøen og en Styrke ved Als. Dog, Forfatterens Opfattelse i saa Henseende er uden praktisk Betydning, og vi gaar derfor over til, efter de af Forfatteren angivne Data, nærmere at undersøge de Skibes Beskaffenhed, som ved det her omhandlede Tidspunkt vare fordeelte i de preussiske Havne, samt den danske Styrke, som indtil den 17de Marts befandt sig ligeoverfor disse.

Corvetten Arcona, paa hvilken Capitain Jachmann førte sin Stander, var armeret, ifølge hvad Forfatteren anfører, med 2 30 $\bar{n}$ dige og 18 36 $\bar{n}$ dige Glatløbede og 6 riflede 24 $\bar{n}$ dige Baglade-Kanoner. Vægten af et udskudt Lag beløb sig tilnærmelsesviis saaledes til 516 $\bar{n}$; dens Besætning var 360 Mand.

Corvetten Nymphes Bevæbning bestod i 1 riflet 24 $\bar{n}$ diger, 6 riflede 12 $\bar{n}$ digere og 6 glatløbede 36 $\bar{n}$ digere. Vægten af dens udskudte Lag kan altsaa anslaaes til 243 $\bar{n}$. Senere paa Aaret forøgedes dens Bevæbning med 4 riflede 12 $\bar{n}$ digere. Besætningen ombord var 190 Mand.

Loreley, Hjuldamper, var armeret med 2 Stykker riflede 24 $\bar{n}$ digere og een 68 $\bar{n}$ dig Bombekanon; de 15 mindre Kanonbaade, hver med 2 riflede 24 $\bar{n}$ digere.

Paa dansk Side var Fregatten Sjælland armeret paa Batteriet med 22 Stykker 30 $\bar{n}$ dige Kanoner, samt 8 riflede 18 $\bar{n}$ digere; paa Skandse og Bak 8 Stykker 30 $\bar{n}$ dige Kanoner samt 4 riflede 12 $\bar{n}$ digere, ialt

42 Kanoner. Den udskjød i Laget en Projektil-Vægt af 644 $\mathcal{H}$; Bemanding 423 Mand.

Corvetten Heimdal: 14 Stykker 30 $\mathcal{H}$ digere samt 2 rifled 18 $\mathcal{H}$ digere; Vægt af Laget 245 $\mathcal{H}$, Besætning 163 Mand.

Corvetten Thor: 10 Stykker 30 $\mathcal{H}$ digere samt 2 rifled 18 $\mathcal{H}$ digere; Vægt af Laget 185 $\mathcal{H}$; Besætning 139 Mand.

Linieskibet Skjold indtraf i Stettiner-Bugten d. 17de Marts; Skjolds Armering bestod af 30 Stykker 30 $\mathcal{H}$ digere paa Underste-Batteri, 20 Stykker 30 $\mathcal{H}$ digere og 8 rifled 18 $\mathcal{H}$ digere paa Øverste-Batteri, samt 6 lette glatløbende 18 $\mathcal{H}$ digere paa Dækket. Dette Skib vilde altsaa have været istand til at knuse enhver Modstander, naar det i passende Afstand kunde lykkes, at bringe dets Bredside til at bære paa Fjenden.

Dette om Artilleri-Styrken. Vanskeligere derimod stiller det sig, naar man vil give en Fremstilling af de forskjellige Skibes relative Hastighed, hvilken spiller en saa væsentlig Rolle, netop ved Bedømmelsen af de Forhold, som det er nærværende Blades Formaal at belyse. En nærmere Overveielse angaaende denne Hastighed, bliver derfor nødvendig, om det end kan forudsees, at en saadan Undersøgelse vil savne Interesse for enkelte af vore Læsere.

Sjællands Fart d. 17de Marts angiver Forfatteren at have været mindst 10 Miil i Vagten. Under en Hurtigheds-Prøve der foretoges i Juni med samtlige til Eskadren hørende Skibe, viste det sig, at Sjælland opnaaede en Fart af 9,65. Det maa imidlertid bemærkes, at Antallet af Skruens Omdreininger i Minutet d. 17de Marts, ligesom ogsaa ved en kort efter, nemlig d. 25de April anstillet Hurtigheds-Prøve, beløb sig til 64, medens Antallet af Omdreininger ved den anførte Prøve i Juni Maaned, enten som Følge af bedre Kul eller af større Øvelse hos Fyrfolkene, bragtes op til 66. Vil man altsaa

udregne Sjællands Hastighed d. 17de Marts, bliver et Fradrag i den angivne Fart af 9,65 nødvendig, og Beregningen viser da, at Sjællands Fart paa hiin Dag, har været mindre end 9,5.

Undersøgelse angaaende Heimdals og Thors Hastighed kunne vi her forbigaae, og vende os til Lineskibet Skjold, hvis Fart, d. 17de Marts, af Forfatteren angives til mindst 10 Miil. I den allerede i det Foregaaende anførte Prøve i Juni Maaned, viste Maximum af Skjolds Fart sig at være 9,67. Skjold havde imidlertid i Tidsrummet imellem d. 17de Marts og Prøven i Juni Maaned været i Dok, foranlediget ved at en Mængde Plader af dens Kobberhud vare gaaede los, hvilke, ved deres Modstand mod Vandet, i høi Grad forringede Skibets Hurtighed. Disse Kobberpladers Antal fandtes at beløbe sig til omtrent 200. Under Dokningen blev naturligviis denne Mangel afhjulpen; Skibets Bund blev reengjort, Damptrykket i Kjedlerne blev dertil forhøiet med 3 $\bar{n}$, og det var under disse forandrede Forhold, at Skjold opnaaede hiin ovenanførte Fart af 9,67. Tænker man sig altsaa Skibet d. 17de Marts, med ringere Damptryk, og med en Mængde løse Kobberplader slæbende i Vandet, vil det være klart, at Skibets Hastighed, paa hiin Dag, ikke er naaet op til det senere fundne Maximum for dette Skibs Hurtighed, og næppe kan Skjolds Fart, d. 17de Marts, efter Sammenligning med Fregatten Sjælland, anslaaes til høiere end 9 Miil. Ogsaa bekræftes dette fuldkomment ved at see hen til, at der under Prøven i Juni opnaaedes indtil 74 Omdreininger af Skruen i Minutet, medens Antallet af Omdreininger under Træfningen ved Rygen, ikkun kom op til 68. Anstiller man Beregning efter disse Data, finder man at Skjolds Fart, d. 17de Marts, har været 8,92, hvilket saagodtsom aldeles stemmer med, hvad Sammenligningen med Fregatten Sjælland har bragt os til at antage.

Forfatteren anfører, at under et senere Møde med Grille, maalttes fra denne, Skjolds Fart at være 11 til $11\frac{1}{2}$ Miil, hvilket Resultat siges endyderligere at have fundet Bekræftelse senere, under Skjolds Ophold for Danzig. Begge disse Tidspunkter ligge forinden Skjold kom i Dok, altsaa medens dette Skib endnu seilede om med sine løse Kobberplader, og afgiver Beviis for den Tillid, som kan have til preussiske Opgivender, selv naar disse foregives at støtte sig til bestemte Maalinger. Til Støtte for Upaalideligheden ved disse, kunne vi endnu anføre Panderskibet Dannebrog, om hvilket Forfatteren meddeler, at samme tillægges en Hastighed af 14 Miil. Dette forekommer imidlertid selv Forfatteren for stærkt, hvorimod han anfører at det ved en Sammenligning med »Grille« viste sig, at Dannebrog idetmindste gjorde en Fart af 12 Miil i Vagten, medens Dannebrog, under dens Stationering i Østersøen, ingensinde drev det op til en Hastighed af 9 Miil. At senere foretagne Forandringer ombord, have foreget Skibets Hurtighed, kan intet have med Forfatterens Sammenligning at gjøre.

Ligeoverfor Unøiagtigheden af de anførte Angivelser, ligger det klart, hvorliden Tiltro man kan skjenke Forfatteren, naar han omtaler Arconas og Nymphes Hastighed paa den Dag, da Træfningen ved Rügen fandt Sted.

Forfatteren angiver disse Corvetters Hastighed til $9\frac{1}{2}$ Miil. Efter hvad vi have oplyst, er allerede denne Fart større end baade Fregatten Sjællands og Linieskibet Skjolds. Sammenligning med vore Skibe viser imidlertid, at de preussiske Skibes Hastighed, af Forfatteren er angivet noget for lavt. Med 68 Omdreininger af Skruen i Minutet er det nemlig viist, at Skjolds Fart maa ansættes til 9 Miil; fra Greifswaldø til Swinemünde er Afstanden 23 Kvartmiil, altsaa $2\frac{1}{2}$ Times Seilads, og paa samme Strækning vandt Fienden imellem 7 og 8000 Alen.

Dette giver for Fiendens Corvetter noget nær en Fart af 10 Miil, altsaa en Hastighed der i Timen er een Qvartmiil større end Farten for Skjold, og en halv Qvartmiil større end den Hastighed af hvilken Sjælland er i Besiddelse.

Ogsaa er der al Grund til at antage, naar man overveier Forholdene, at saavel Arcona som Nymphe, den 17de Marts, have været istand til at gjøre en Fart ikke lidet større end den, som disse Skibe under almindelige Omstændigheder ville være istand til at opnaae. Der kunde nemlig, for de preussiske Corvetter, ikke være Tale om i længere Tid at holde Søen; for at lette Skibene kunde altsaa Proviantforraadet indskrænkes til kort Tid, de nødvendige Kul kunde indskrænkes til det mindst mulige, og hvad Nymphe angaaer, da siger Forfatteren os jo udtrykkeligen, at den ikke havde sit fulde Batteri inde, at 4 af dens Kanoner ikke vare tagne ombord. For Opnaaelsen af Hastighed vare altsaa de preussiske Skibe stillede under de gunstigst mulige Betingelser; det vilde have været en Feil, om man havde ladet disse forblive ubenyttede.

Vi have tidligere anført, at det ved Ordre fra Marine-Ministeriet var bleven paabudt, at Blokaden af Svine-münde samt Havnene indenfor Rügen, skulde tage sin Begyndelse den 15de Marts. Det er ligeledes anført at Sjælland, Heimdal og Thor, allerede den 14de indtraf under Jasmund, og ved Telegraf, der var anbragt fra Arcona, Jasmund og flere Steder langs Kysten, vil den preussiske Commanderende, allerede den 14de ved Middag, være bleven underrettet om, at en dansk Fregat og 2 Corvetter passerede Arcona Fyrtaarn syd efter. Den 15de vil Telegrafene have meddeelt, at den samme Styrke, i det stormende Veir, holdt krydsende imellem Jasmund og Greifswaldø, og den 16de vil den samme Meddelelse være bleven modtagen. Det er altsaa naturligt at Tan-

ken maatte opstaae, at foretage et Angreb paa de i Bugten værende danske Orlogsmænd, forinden disse bleve forstærkede, hvilket det var let at forudsee vilde blive Tilfældet. Arcona, Nympe, Loreley, samt de til Disposition værende Kanonbaade, dannede en samlet Styrke, der omtrent kunde maale sig med de danske Skibe, der havde viist sig; for de mindre Fartøiers Vedkommende var Tilbagetoget sikkert, ved det grunde Farvand over hvilket Løbene føre ind til Stralsund, medens Forfatteren, hvad Arcona og Nympe angaae, meddeler os, at man antog den Hastighed, af hvilken disse vare i Besiddelse, for større end de fleste af de Skibes Fart, som den danske Marine kunde stille imod dem. Under denne Forudsætning, vilde altsaa ogsaa Arcona og Nymphes Tilbagetog kunne finde Sted uden Vanskelighed.

Den 16 Marts, siger Forfatteren os, løb Capitain Jachmann ud fra Svinemünde, som det hedder for at foretage en Recognosering. Om Eftermiddagen Kl. 3, efterat Veiret havde bedaget sig, fik man fra de preussiske Skibe 4 større danske Krigsskibe isigte, krydsende paa Høiden af Arcona; paa Grund af den store Afstand, samt henseet til at Mørket paa hiin Aarstid allerede indtræffer Kl. 6, afstod Capitain Jachmann imidlertid fra at angribe, og om Aftenen vendte Preusserne tilbage til Svinemünde.

Allerede i denne korte, og som det synes naturlige Beretning, finder man Beviis paa den Unøiagtighed, der altid vil klæbe ved et Skrivt, som langt snarere synes at have til Hensigt at benytte Begivenhederne der omhandles, til Fremme af særegne Øiemed, end at sætte sig til Formaal, med Nøiagtighed at beskrive hvad der i Virkeligheden har fundet Sted.

Fra de preussiske Skibe hedder det, opdagedes, omtrent paa Høiden af Arcona, Røgen af 4 Dampskibe, der fra Topperne saaes at være større Krigsskibe. I

Virkeligheden vare kun 3 danske Krigsskibe tilstede, og Kl. 4 Efterm. den 16de, peiltes fra Sjælland: Lanken Slot i S. 64° W., i en Afstand af omtrent 4 Miil. Dette kaldes »Høiden af Arcona«! Men det var ved hiin Tid Preusserne fremfor Alt om at gjøre at faae Verden til at troe, at de danske Skibe slet ikke vovede sig ind i Stettiner-Bugten. Selv i officielle Rapporter, som vi senere komme til at omtale, undsaae man sig ikke for at henflytte den danske Styrkes Krydseplads til heelt ud i Østersøen, istedetfor indenfor Jasmund; hvormeget forklarligere er det altsaa ikke, at Forfatteren søger at bestyrke det tydske Publikum i denne urigtige Opfattelse.

Den 17de Marts om Morgen, løb atter de preussiske Corvetter ud fra Svinemünde. Veiret var stille; ikke en Dønning bevægede Vandets Overflade. De styrede først Øster efter, henimod Diewenow, og derfra N. W. hen imod Greifswaldø, hvor Loreley og 6 Dampkanonbaade forenede sig med dem. Den foregaaende Dag var fra de Danske Skibe ingen Fjende bleven opdaget; den 17de derimod, saaes Kanonbaade ved Middag at komme frem under Landet, og snart efter saaes Reisingerne af Fjendens Corvetter omtrent 4 Miil syd paa, paa Høiden af Greifswaldø-Fyr.

I den forløbne Tid siden Gaarsdagens Eftermiddag, var imidlertid en betydelig Forandring foregaaet med Hensyn til den danske Eskadres Styrke. Linieskibet Skjold, som de foregaaende Dage, ved ondt Veir var bleven forhindret fra at naae sin Bestemmelse, ankom til Eskadren den 17de Kl. 10 Form., og samtidigt med at de fjendtlige Skibe kom i Sigte fra Sjælland i Syd, opdagedes en Seiler i Nord, der snart viste sig at være en Fregat, som for fuld Damp stod imod Eskadren. Enhver antog at dette var Fregatten Jylland, hvis Reparation i Kjøbenhavn kunde beregnes at maatte være fuldført. Glæden over at dette Skib, netop i dette Oieblik

samledes med Eskadren, var almindelig. Man forudsaae, at dersom Fjenden vedblev at staae imod os, vilde Jylland, ved sin Hastighed, under Forfølgelsen af de fjendtlige Skibe, gjøre det umuligt for disse at undslippe, og medens man med spændt Opmærksomhed iagttog den fjendtlige Styrkes Bevægelser, vare Kiggerterne rettede imod Nord, for at opdage det Kjendings-Signal, der skulde give Vished om at det var Jylland der stødte til Flaget.

For at oppebie Fregatten Jyllands Nærmelse, og for tillige at bringe Fjenden saa langt tilsøes som muligt, i det Tilfælde at han imod Forventning vilde forsøge et Angreb, forblev den danske Eskadre roligt liggende, omtrent paa samme Plads hvor den Gaarsdagens Eftermiddag havde opholdt sig, nemlig et Par Miil O. S. O. fra Jasmund.

De fjendtlige Corvetter saaes nogen Tid efter Middag at ligge stille, Øster over, under Greifswaldø. Forfatteren underretter os om, at der blev holdt Raad ombord hos den preussiske Commanderende, ligesom samtidigt dermed Cheferne for de danske Skibe vare samlede ombord i Sjælland, for at modtage Ordre for det Tilfælde, at en Kamp skulde forestaae. Omtrent Kl. 1 satte de preussiske Corvetter Cours Nord efter, og snart saaes den hele fjendtlige Styrke at nærme sig den danske Eskadre.

Overveier man Forholdene saaledes som disse maatte stille sig da Capitain Jachmann løb ud fra Svinemünde, da fremgaaer det af Klokkeslettet da Skjold samledes med Eskadren, at den preussiske Commanderende ikke om Morgenen den 17de kunde være vidende om den Forstærkning der først senere, ved Linieskibet Skjolds Ankomst, var bleven den danske Eskadre tildeel. Capitain Jachmann havde altsaa Grund til at vente, at han under Jasmund vilde finde den samme Styrke, som han den

foregaaende Eftermiddag havde iagttaget, og i Overensstemmelse hermed underretter Forfatteren os om, at det først var paa Høiden af Greifswaldø, at den preussiske Commanderende modtog Underretning om den Forøgelse af den danske Styrke, som siden Gaarsdagen havde fundet Sted. Angivelsen af denne Forøgelse, ved hvilken de danske Skibes Antal skulde være bleven bragt op til 5 større og 1 mindre Dampskib, er imidlertid atter urigtig; Skjold var stødt til Eskadern Kl. 10 Form., og alt tidligere om Morgenens, var et Kul-Dampskib, „New-sky“, ankommen, fra hvilket Skjold strax gik iværk med at completere sit Kulforraad. Derimod kan Nærmelsen af en dansk Fregat, der først ved Middag opdagedes fra den danske Eskadre, ikke allerede om Morgenens være bleven iagttaget fra Landet ved Jasmund, saa at denne Fregat først senere kan være kommen tilsyne. Ved Opregningen, Pag. 15, af den danske Styrke, kommer Forfatteren endog til 7 Skibe, blandt hvilke Absalon eller Esbern Snare samt en Hjuldamp. At denne sidste afsendes til Kjøbenhavn, som Forfatteren mener for at bestille Qvarteer for de preussiske Fanger, staaer i Harmoni med den Aand, der aabenbarer sig hele Skrivtet igjennem.

Linieskibet Skjold var imidlertid tilstede, og med Rette kan man fremsætte det Spørgsmaal, hvad der kan have bragt Capitain Jachmann til at antage, at han, ved et Angreb imod en saa afgjort Overmagt, vilde blive istand til at undgaae fuldkommen Ødelæggelse, medens det paa den anden Side maatte ansees for høist sandsynligt at den danske Styrke, under Løbet af Blokaden, til enkelte Tider vilde findes adsplittet i Bugten, hvorved Chancerne for et heldigt Udfald vilde vise sig langt mere gunstige.

Svaret paa dette Spørgsmaal, der ndentvivl oftere har fremstillet sig for enhver Deeltager i Fægtningen under Rygen, ligger klart, efterat man har gjort sig

bekjendt med Forfatterens Beretning. »Linieskibet Skjold«, siger Forfatteren Pag. 44, »et tidligere Seilskib, i hvilket man har sat en Skrue, antoges almindeligen før »Krigens Udbrud, for at være et meget langsomt Fartøj, »og man paastod, at det, under Damp, ikke kunde gjøre »større Fart end 6 til 7 Miil«. Da Capitain Jachmann tog den Beslutning at angribe den danske Søstyrke, er han naturligviis gaaet ud fra denne almindelig antagne Forudsætning, om hvis Rigtighed han kunde finde sig bestyrket f. Ex. ved det svenske omformede Linieskib Carl Johan, hvis Fart næppe overstiger 7 Miil. Forestillingen om Skjolds Fart maatte naturligviis senere, under Fægtningen, forandre sig, men for Capitain Jachmann maatte det fremstille sig som utvivlsomt, da han besluttede sig til Angrebet, at han med den Hurtighed, af hvilken hans Skibe vare i Besiddelse, uden Vanskelighed vilde kunne undgaae Linieskibets Nærhed. Om end med mindre Beføielse end senere Grille, har den preussiske Commanderende stolet paa de ham underlagte Skibes større Fart, sammenlignet med de Skibe der stode imod ham. Lykken begunstigede ham; thi havde det været Jylland, som Nord fra var iværk med at støde til den danske Eskadre, vilde den begaaede Feilregning, efter al Rimelighed, være fremtraadt paa en afgjørende Maade.

Hiint Skib, der Nord fra nærmede sig, viste sig imidlertid Kl. 2½ at være Tordenskjold, en Fregat, som dengang kun med Vanskelighed naaede over 6 Miles Fart. Skuffelsen maatte naturligviis være stor hos Enhver, der beregnede Chancerne ved det nu efterhaanden, øiensynligt forestaaende Møde. Det var alt tidligere bleven beordret at sætte Dampen op i de forskjellige Skibe, og Klokken 2te 30^m, netop som man havde forvissat sig om, at det var Tordenskjold og ikke Jylland, som nærmede sig, heistes fra den Commanderende Sig-

nalet for klart Skib. Rimeligviis havde man alt tidligere i de forskjellige Skibe gjort foreløbige Forberedelser til Fjendens Modtagelse og Forfølgelse. Signalet for klart Skib ved en Fjendes Nærmelse virker imidlertid som en elektrisk Gnist, og i et Nu bliver alt ombord lutter Travlhed og Bevægelse. Med et veløvet og velordnet Mandskab hengaaer ikkun faa Minuter forinden Alt er beredt til den forestaaende Gjerning, og istedetfor den tilsyneladende Forstyrrelse, der har hersket faa Øieblikke iforveien, indtræder da den Rolighed og Sindighed, som er vore Matrosers Særkjende, og som, forenet med mandigt Mod, stiller dem saa høit baade som Krigsmænd og Sømænd.

Til Beviis for denne Aand fortjener det at anføres, at der ombord i Fregatten Sjælland, d. 17de om Morgen, fandtes indskrevne 37 Mand paa Sygelisten. Ved Fjendens Nærmelse indfandt de 36 af disse sig paa deres Poster ved Kanonerne, saa at alene een Mand, der var ude af Stand til at røre Hænderne, forblev tilbage i Syge-Lukafet. Det er os bekjendt, at Sjælland ikke har været enestaaende i saa Henseende, og med Rette fremkaldes hos enhver dansk Officier, saavel tilsøes som tillands, en Følelse af stolt Tilfredshed, ved at see sig omgiven af Undergivne, der i saa høi Grad maa fremkalde hos ham baade Agtelse og Hengivenhed.

Ordenen i hvilken Fjenden nærmede sig, var Arcona østligst, styrende lige op imod Eskadren, Nympe vestligere, imellem begge disse Skibe, men noget sydligere, Loreley, og i længere Afstand inde under Landet, 6 Damp-Kanonbaade, naturligviis bestemte til Nymphes Understøttelse.

Kl. 2te 40^m heistes i Sjælland Signal for at følge den Commanderendes Cours og Bevægelser. Ved dette Signals Nedhaling sattes Coursen imod den fjendtlige Commanderende, som da kunde antages at være i omtrent

en Miils Afstand. Med en Fart af imellem 9 og 10 Knob nærmede Skibene sig hurtigen hverandre; paa den ene Side en Styrke af lette Fartøier med Havne i Ryggen, som vare istand til at yde dem Tilflugt, og som de maatte stole paa, at deres større Hurtighed vilde gjøre det muligt for dem at naae; paa den anden Side en Række af Skibe, langt overlegne i Styrke, men hvis Kraft ikke vilde kunne komme til Anvendelse, dersom det skulde vise sig, at de ikke kunde komme op med deres Modstandere.

Henved ti Minuter efter Signalet fra Sjælland, om at følge den Commanderende, affyredes fra Arcona det første Skud. Afstanden var endnu saa stor, at det udskudte Projektil ikke kunde ventes at række. En Vandsøile et Stykke fremfor Sjælland betegnede Stedet, hvor Projektilet var vandet, og det forsvandt derefter uden Virkning i Havet. Et Par Minuter efter, atter et Skud fra Arcona, der gik hen over det danske Admiralskib. Øieblikket var kommet: Sjælland girede styrbord hen og aabnede sin Ild; Arcona dreiede Styrbord over og affyrede sit Bagbords Lag, hvorefter den satte Cours imod Syd, og rettede sine styrbords Kanoner imod den forfølgende Fjende. Ved samme Tid som Arcona dreiede de andre preussiske Skibe til modsat Cours, og en løbende Fægtning begyndte, hvis Resultat saagodtsom udelukkende maatte komme til at beroe paa, hvilken af Parternes Skibe der vilde vise sig at være i Besiddelse af størst Hastighed.

Den almindelige Mening var, at Flagskibet, Fregatten Sjælland, vilde være istand til at løbe Corvetten Arcona op. Det var derfor Eskadrechefens Plan, at forcere frem vestenom Arcona og derved at tvinge dette Skib til efterhaanden at vige bort fra sin Cours øster efter; den vilde da, ved at komme tværs paa den danske Linies Retning, kunne naaes af de agtenfor Sjælland værende Skibe, og maatte under disse Omstændigheder

blive et let Bytte, hvormegen Understøttelse end Nymphe og de mindre Skibe kunde blive istand til at yde den.

Sjællands Cours blev derfor sat lige ind imellem de fjendtlige Corvetter. Afstanden fra Arcona var ved denne Tid, paa Grund af Tiden, som det medtog for Corvetten at dreie de 16 Streger til modsat Cours, formindsket til c. 1800 à 2000 Alen. Det kom an paa at indvinde dette Forspring, som skilte Sjælland fra Fjenden, og ikke behøvedes nogen Opmuntring for at tilskynde Maskinister og Fyrfolk, til at bringe Sjællands Fart op til det meest mulige. Enhver var sig i dette Øieblik bevidst, at det vilde komme an paa en Kraft-Anstrængelse, om Sjælland skulde blive istand til at komme op paa Siden af sin Modstander.

Sjælland var allerede strax, da Coursen blev rettet imod Fjenden, kommen et Stykke forud for de andre Skibe. Afstanden mellem Skjold og Fregatten var ved denne Tid imellem 2000 og 2500 Alen, og med Boug-Kanonerne rettede imod de fjendtlige Skibe, stræbte Skjold saavidt Afstanden tillod det at understøtte det forud værende Admiralskib.

Foruden Ilden fra Arcona og Nymphe, beskjedes Sjælland af Dampskibet Loreley, der havde taget Post forud, i en Afstand af omtrent 2400 Alen og sendte Fregatten Granater langskibs; med størst mulig Kraft besvaredes disse Skibes Ild fra Sjællands Bougporte, samt fra saadanne af de andre Kanoner, som kunde bringes til at bære. Den meest spændte Opmærksomhed var imidlertid henvendt paa, hvorvidt Sjælland vilde vise sig sine Modstandere overlegen i Hastighed, og der gaves et Øieblik, hvor der var Haab om, at dette vilde blive Tilfældet, thi Sjælland syntes at løbe noget op paa de fjendtlige Skibe.

Det viste sig dog snart, at dette hidrørte fra den Formindskelse af Fart, som var Følge af den af de

fjendtlige Corvetter udførte Dreining. Efter kort Tids Forløb, da disse havde gjenvunden deres Hastighed, glede de frem, og paa en umiskjendelig Maade viste det sig, at Sjælland i Fart, stod tilbage for sine Modstandere.

Den af Eskadrechefen tilsigtede Plan, med Sjælland at naae op foranom Arcona, blev saaledes udførlig ligeoverfor den hurtigere seilende preussiske Commanderende.

Efterat det derved havde viist sig, at denne Plan maatte opgives, blev ombord i Sjælland giret snart styrbord, snart bagbord over, for at bringe Bredsiden til at bære paa Fjenden. De fjendtlige Corvetter giredes ligeledes op for at sende Sjælland deres Lag, og ved den Formindskelse af Fart, som herved blev foraarsaget, nærmede Skjold sig noget til Sjælland, idet Linieskibet vedblev at holde en stadig Cours under bestandig Skyden fra Bougportene.

Nogen Tid var saaledes hengaaet, da Nymphe saaes at bære 4 Streger af ind imod Land; Hensigten dermed var øiensynligt at forøge dens Afstand fra Fjenden, og paa samme Tid syntes nogen Røg at vise sig nede ved Nymphes Skorsteen. Forøget Opmærksomhed henleddes naturligviis herved paa Corvetten, men faae Minuter efter kom den atter op til sin tidligere Cours, og nogen Formindskelse af Fart hos den var ikke at spore. Fægtningen fortsattes altsaa som tidligere, under jevnlig Giring ombord i Sjælland, bestandig dampende med fuld Fart syd efter.

Medens Sjælland, ved at dreie op, jevnlig rettede Laget dels imod Arcona, dels imod Nymphe, hvilket atter besvaredes fra disse, skødes i Mellemtiden med Sjællands Bougkanoner, saagodtsom udelukkende imod Loreley, som vedblev at holde sin Post, forud for den danske Commanderende. En af Sjællands Officierer rettede selv fra Tid til anden en af disse Kanoner, og efter

et heldigt Skud udbrød denne Officier i sin Glæde: »Nu fik den da saadan En ret agterind, at den hovedkulds maa søge ind under Landet«! Dette var virkelig Tilfældet; Loreley forsvandt, efterladende sin Hækjolle, som øiensynligen var bleven bortskudt; kort efter drev denne os forbi, og blev siden optagen af et af de agterste Skibe.

Klokkeslettet da Loreley nødsagedes til skyndsomst at trække sig tilbage, ere vi ikke istand til med Nøiagtighed at angive. Forfatteren anfører, at det var en halv Time efter Træfningens Begyndelse, at de Danske, efter saagodtsom udelukkende at have beskjeftiget sig med Arcona, rettede deres Angreb imod Nympe og Loreley. Omtrent en halv Time, siger Forfatteren, gjorde begge de store danske Skibe Nympe den Ære, fast alene at beskjeftige sig med den; derefter fyrede Sjøland atter paa Arcona, under hvilken Beskydning Næstcommanderende der ombord blev haardt saaret, og ligeledes rammedes nu ogsaa Loreley af en Fuldkugle (?), der anrettede Ødelæggelse ombord. Sammenlægger man disse Tider skulde altsaa, efter Forfatterens Fremstilling, omtrent fem Qvarteer være hengaaede efter Kampens Begyndelse, da Loreley fjernede sig. Vi troe imidlertid at komme Sandheden nærmere ved at ansætte Tidsforløbet til det Halve, saa at det omtrent vil have været Klokken 3½, at Loreley saae sig nødsaget til at trække sig ud af Kampen.

Samtidigt med at Loreley stod bort, forsvandt ogsaa de fjendtlige Kanonbaade under Peerd, efter den hele Tid at have holdt sig i flere Qvartmiles Afstand fra de danske Skibe.

De fjendtlige Corvetter, af hvilke Forfatteren underretter os om, at Nympe var istand til at rette sine Kanoner indtil 3 Streger fra Kjøllinien, og som ved deres større Fart vare Herrer over Afstand og Retning,

toge ved den Tid Post hver paa sin Side af Sjælland nogle Streger forud for tværs, i en Afstand af omtrent et Par tusind Alen. I denne for Fjenden fordeelagtige Stilling leed Sjælland endeel; tilsvarende Skade kunde Fregatten i denne Stilling ikke vente at tilføie sine Modstandere, og efter at Sjælland hidtil havde fægtet adskilt fra de øvrige Skibe af Eskadren, besluttedes det nu at give Skjold, der efterhaanden havde nærmet sig, Leilighed til at slutte. Farten i Sjælland blev derfor mindsket fra $9\frac{1}{2}$ til 8 eller $8\frac{1}{2}$ Miles Fart, og medens Skjold for fuld Damp kom op, vandtes for Sjælland den gunstige Stilling, at Fregatten ved Dreining styrbord og bagbord over, vixelviis blev istand til at rette sit Lag imod de to Corvetter, medens disse, for at undgaae Linieskibets Nærhed, nødsagedes til at styre en lige Cours, under hvilken de alene kunde betjene sig af Agterkanonerne.

Nogle Minuter vare tilstrækkelige til at bringe Skjold op til Sjælland, og Forfølgningen fortsattes nu af begge Skibe samlede, saaledes at disse fra Tid til anden dreiede op og sendte Fjenden deres Lag, saalænge Afstanden tillod at gjøre dette med nogen Virkning. Da Skjold og Sjælland aldrig før havde dampet sammen, viste der sig nogen Vanskelighed for Sjælland med at rette sin Fart, netop efter den Hastighed, af hvilken Skjold var i Besiddelse og herved foranledigedes i første Øieblik en ringe Forsinkelse i Skjolds Fart. Dette var imidlertid af underordnet Betydning, da det forlængst havde viist sig, at Sjælland ikke kunde løbe Fjenden op, og at altsaa Skjold, med sin ringere Fart, endmindre vilde være istand hertil. Efterhaanden som Fjenden tog paa os, indskrænkede Skydningen i vore Skibe sig til Bougkanonerne, der besvaredes fra Fjendens Agterporte. Tilsidst døde ogsaa denne Skydning hen, og Kl. 4 $\frac{1}{4}$ ophørte Ilden aldeles.

De fjendtlige Corvetter vare ved denne Tid i en Afstand forude af omtrent 5000 Alen, bestandigt et Par Streger styrbord og bagbord for os. Afstanden forøgedes efterhaanden, altsom Forfølgelsen vedblev, og henved Kl. 8, da de fjendtlige Corvetter naaede Swinemünde, kan Afstanden antages at have været omtrent en Mil. Fyret ved Swinemünde var tændt. Vi kunde fra vore Skibe skimte de fjendtlige Skibe, næsten indtil de vare heelt inde imellem Havnehovederne. Kort derpaa blev Fyret slukket; Fjenden havde naaet Havn, og først da man havde faaet Overbeviisning herom, ophørte Forfølgelsen.

Efter en kort Pause stod Sjælland Nord efter. Corvetterne Heimdal og Thor vare imidlertid komne op, og i den mørke Nat gjenlød rungende Hurraer, altsom Sjælland stod Nord efter, fra hvert af de Skibe, som Fregatten passerede. Der gives Øieblikke, hvor Stemningen er af den Beskaffenhed, at Optrin af denne Art efterlade et dybt og varigt Indtryk, og næppe vil denne Aften glemmes af Nogen, som var Vidne til den almindelige Glæde i Eskadren over det stedfundne Sammenstød med Fjenden.

For det samlede Mandskab ombord i Fregatten Sjælland udtalte Eskadrechefen sin Anerkjendelse af den Kjækhed og den Ro, der af Enhver ombord, Officierer saavel som Mandskab, vare blevne udviste, og den Commanderende knyttede hertil sin Tak til Fregattens Chef, Orlogscapitain Grove, for dennes udmærkede Bistand baade i Egenskab af Flag-Capitain og som Skibschef. En lignende Udtalelse af Paaskjønnelse henvendtes den næste Dag til Chefen for Linieskibet Skjold, Orlogscapitain P. Wulff, der her, ligesom tidligere, havde hævdet den høie Anseelse, som denne Officier med saamegen Berettigelse nyder i Marinen.

Et Stykke søndenfor Greifswalde-Fyr samledes de agterst blevne Skibe Tordenskjold og Dampskibet Newsky

med Eskadren. Chefen for Tordenskjold kom ombord i Sjælland, og endnu førend denne havde forladt Fregatten, øinedes et Skib i nordlig Retning, med Kjendings-Signal som dansk Orlogsmand. Det kom nærmere, og Skibet viste sig at være Fregatten Jylland, der efter fuldendt Reparation ved Værftet stødte til Eskadren. Ofte har Fregatten Jyllands nu afdøde Chef yttret, at han til sin sidste Time vilde beklage, at han ikke havde været istand til at deeltage i Træfningen d. 17de Marts. Omstændighederne havde gjort det umuligt for ham, at indtræffe før; men samtidigt dermed er det vist, at Jyllands Ankomst nogle faa Timer tidligere, efter al Rimelighed vilde have udøvet en afgjørende Indflydelse paa de i Dagens Løb stedfundne Begivenheder.

Sjælland havde 3 Mand Døde og 19 Mand Qvæstede. Fregatten var temmelig stærkt forskudt, især i dens Reising. En Granat var gaaet igjennem Stormasten, omtrent $\frac{2}{3}$ af dennes Høide over Dækket; af 8 Spænd Undervant paa Stortoppen vare de 6 Spænd overskudte. Stængebarduner og Gods fra Toppene hang i Stumper, Commando-Broen var sønderskudt, to Kanoner nærmest Stormasten samt et Par Raperter bare Mærker af Anslag af de fjendtlige Kugler, hvortil kom endeel Kugler eller Granater i Skroget, der havde anrettet ikke ringe Ødelæggelse i Skibssiderne. En Kugle var paa Skandsen gaaet igjennem det øverste Dæk, og fandtes sønderslaaet nede paa Batteriet; en Granat var paa en mærkelig Maade sprunget lige i Bagbords Agterport, og havde ødelagt saagodtsom Alt hvad der, under klart Skib, var forbleven tilbage i Chefens Kalyt; hvortil kom Mærker af en Mængde Granatstumper udenbords, langs begge Sider af Skibet, rimeligviis hidrørende fra Granater, der vare sprungne ved Anslag i Vandet i umiddelbar Nærhed af Fregatten.

At Fjendens Ild havde været vel rettet, ligesom ogsaa at de fjendtlige rifledes Kanoner i en paafaldende Grad maatte være i Besiddelse af Sikkerhed i Træffet, derom fandtes Beviis ved den Maade, paa hvilken Fre-gatten var bleven rammet af de fjendtlige Projektiler. Den langt overveiende Deel af disse havde truffet i Nærheden af Stormasten. Sigtet havde altsaa været fortrinligt, men Afstanden havde medført betydelige Afvigelser i Høide-Retningen, hvilket danner en af de Hoved-Indvendinger, der gjøres imod en udstrakt Anvendelse af riflet Skyts ombord.

Den fjendtlige Ild synes imidlertid fornemmeligen at være bleven rettet imod Sjælland. Skaden ombord i Skjold indskrænkede sig til Mærker af enkelte Granatstumper, samt Overskydning af nogle mindre vigtige Dele af Reisningen, og en ikke ringe Tilfredsstillelse var det, da man kom til den Overbeviisning, at intet af Skibene vilde blive nødsaget til at søge Havn, men at den lidte Skade, paa forsvarlig Maade, vilde kunne udbedres ved de Midler, som Eskadren selv havde til Raadighed.

Den paafølgende Dags Eftermiddag gik Skibene tilankers i Tromper-Vig, den Bugt, der strækker sig ind imellem Arcona og Jasmund. Der blev holdt Guds-tjeneste ombord; Skibene fyldte Kul, de vigtigste Dele af Reisningen bleve foreløbigen istandsatte, og om Aftenen afsendtes Corvetten Heimdal med de Faldne og Saarede til Kjøbenhavn.

Corvetten overbragte den første Underretning om den stedfundne Træfning tilligemed Eskadrechefens Rapport om denne, og det er vist, at Efterretningen om Fægtningen ved Rygen modtoges med Glæde af hver den, der blev istand til at danne sig nogen klar Forestilling om de Følger, som den stedfundne Træfning kunde forventes at ville medføre.

Sammenligner man denne Beretning om Fægtningen d. 17de Marts med den Beskrivelse, der gives af den tyske Forfatter, hvis Skrivt vi have for os, da viser den Blanding af Sandt og Usandt, som deri indeholdes, i hvor høi en Grad det omhandlede Skrivt er beregnet paa, ved en forvansket Fremstilling af Fakta, at bibringe det tyske Pubikum den Forestilling, at den unge preussiske Marine har gjort Underværker, medens samtidig den danske Marine i lige Grad søges nedsat i Læsernes Omdømme.

Vi ville her ikke opholde os ved, at Forfatteren, ved Undersøgelsen af de forskjellige Skibes Hastighed, i Begyndelsen af Skrivtet angiver denne for Sjællands og Skjolds Vedkommende til 10 Miil, og for de preussiske Skibe til 9.s, medens han senere anfører, at Arcona, ved Kampens Slutning, løb «ausser gewöhnlich gut», og at de danske Skibe, som Følge heraf, ikke mere kunde vinde ind paa de preussiske. En grundig Undersøgelse af dette Forhold have vi tidligere givet vore Læsere. Vi ville derimod i Korthed nærmere gjennemgaae de forskjellige Skibes Bevægelser, saaledes som disse fremstilles af Forfatteren, og overalt vil man finde den samme Tendents, Alt paa Sandhedens Bekostning.

Efter det andet Skud fra Arcona, siger Forfatteren, faldt Corvetten Arcona øster over. Efter en halv Times Forløb kunde Preusserne ikke fægte længer med Bredside, og Arcona og Nympe nødsagedes derfor til at holde sydligere og til at begynde Retraiten. Det synes heraf at maatte fremgaae, at Arcona, i en halv Time, tildeels Bredside imod Bredside, har udsat sig for de tvende største danske Skibes Ild, indtil den, efter at have udholdt denne ulige Kamp, fandt sig nødsaget til, i Forening med de andre Skibe at trække sig tilbage. Denne Skildring indeholder imidlertid i sig selv Beviset for dens Urigtighed. Ved at holde øster hen, vilde jo netop Arcona have udsat sig for at blive indhentet af de agtenfor Sjælland

værende Skibe, der i saa Tilfælde vilde have forladt Kjølvands-Linien. Sjælland vilde have kunnet komme søndenfor den og afskære den Tilbagetoget, og der hører en stærk Tro til at antage, at en Corvet som Arcona vilde have været istand til at værges sig imod den samlede danske Styrke, dersom denne, ved den af den tyske Forfatter antydede Manoeuvre, var bleven istand til at samle sig om den. Nei, Arcona gjorde hvad der under de forhaandenværende Omstændigheder alene var at gjøre, nemlig at vende om, og at forcere tilbage imod den Havn, hvor den kunde finde Tilflugt; den var bleven overrasket ved at finde, at de danske Skibe, navnlig Sjælland og Skjold, paa ingen Maade stod tilbage i Hurtighed for den i den Grad som den havde ventet, og der maa have været et Oieblik, nemlig da i Begyndelsen efter dens Omdreining Sjælland vandt ind paa den, at man ombord i Arcona paa ingen Maade med Tryghed kan have iagttaget Formindskelsen af Afstand fra den forfølgende Fjende.

En halv Time efter, siger Forfatteren, vendte de Danske sig imod Nympe. Dens Skorsteen blev gjennemskudt og en Granatstump beskadigede Dampprøret, men at anføre, at Corvetten, da den blev rammet af dette for den uheldige Skud, faldt S. V. over, og derved søgte at fjerne sig fra Fjenden, vilde have været at nedsætte Forestillingen om den Standhaftighed, som ved denne Leilighed skal være udviist fra Nymphes Side, hvorfor denne Omstændighed forbigaaes. Derimod siges det, at Nympe, i det anførte Oieblik, ikkun havde Loreley til sin Understøttelse, og at den altsaa kunde have været tagen, dersom den danske Commanderende med fuld Fart var bleven ved at forfølge den.

I Fregatten Sjælland fandt ingensomhelst Mindsken af Farten Sted førend efterat Loreley havde seet sig nødsaget til at trække sig tilbage, og det fremgaaer heraf paa en afgjørende Maade, at Forfatterens hele Fremstil-

ling af det omhandlede Moment baade er urigtig og forvansket. Tidspunktet, da Loreley veeg bort fra Kampen, angiver Forfatteren at have været omtrent 3 Qvarter efterat hiin heldige eller uheldige Granat havde rammet Nymphe; her som tidligere antage vi imidlertid, at man kommer Virkeligheden nærmere ved at halvere de af Forfatteren angivne Tidsforløb; men under begge Forudsætninger kuldcastes i lige Grad Forfatterens Tanke-Experiment, tilligemed samtlige deraf udledte Slutninger. Rime- ligviis for end yderligere at fæste Læsernes Interesse paa Nymphe, fremstiller Forfatteren denne Corvet og Loreley i Forening som alene fægtende i det omhandlede Øieblik imod de danske Skibe. Atter dette er unøiagtigt, da Arcona under den hele Træfning holdt sig paa Sjællands Bagbords- Boug, og det eneste Sande i Forfatterens Beretning indskrænker sig saaledes til, at man et Øieblik ombord i Nymphe har havt Grund til at nære Frygt for at falde i de Danskes Hænder, af hvilken farefulde Stilling Corvetten alene er bleven frelst derved, at det viste sig muligt, hurtigt at kunne udbedre den tilføiede Skade, saa at den efter nogle Minuters Forløb paany gjenvandt sin tidligere Fart.

Naar Forfatteren senere angaaende Loreley anfører, at dette Dampskib omtrent Kl. 4 trak sig tilbage, da er det naturligviis i fuldkommen Overensstemmelse med hvad vi tidligere have seet, at det forties at Sjællands Ild fra Boug-Kanonerne under den fortsatte Jagt nødsagede den til at opgive Kampen; hvortil kan anføres som Sidestykke, men i modsat Retning, Forfatterens Meddelelse om at Sjælland ved Forfølgelsens Slutning havde taget Post agtenfor Skjold. Forfatteren maa antages selv at have været tilstede under Fægtningen; hans Læsere maae altsaa forudsætte, at han selv har seet Skjold tage Post foranfor Sjælland, hvilket er af den Beskaffenhed, at Feiltagelse i saa Henseende vanskeligen

kan tænkes, og dog beroer atter dette paa en af hine beviislige Urigtigheder, af hvilke vi allerede have fremhævet saamange i Lobet af den nærværende Undersøgelse.

Endelig kommer Forfatteren paany frem med de bekendte Røver-, eller rettere Ammestue-Historier, med hvilke tyske Blade i sin Tid have været opfyldte. En Granat skal saaledes være gaaet langskibs hen over Sjællands Batteries Dæk, hvorved 19 Mand enten bleve dræbte eller qvæstede, medens intetsomhelst Spor, efter Træfningen, fandtes i Sjællands Boug af noget Projektil, der langskibs var trængt ind i Skibet. I den Tid Sjælland, under Slutningen af Jagten, siges at have søgt Tilflugt agtenfor Skjold, anfører Forfatteren, at Skjold rammedes af en Kugle i Skorstenen og 4 i Skroget, medens Sjælland, under hele Forfølgelsen, uafbrudt vedblev at indtage Post som forrest i Rækken af de danske Skibe, og der i Skjolds Skrog, efter Fægtningen, næppe fandtes Spor af at Skibet var bleven rammet af fjendtlige Projektiler. Forfatteren paastaaer dertil, at Angivelsen af Døde og Saarede ombord i de danske Skibe, saaledes som dette efter Træfningen officielt blev bekendtgjort af Marine-Ministeriet, er »wissentlich falsch«. Ved de Saaredes og Dødes Ankomst til Kjøbenhavn med Corvetten Heimdal, fortæller Forfatteren, havde Regjeringen Anledning til at befrygte, at Kundgjørelsen af det Tab, som de Danske havde lidt under Fægtningen med de preussiske Skibe, vilde have havt tilfølge en FolkeOpstand i Hovedstaden; det virkelige Tab blev derfor fortiet, og man fandt paa at lade endeel af de Faldne hemmeligen begrave paa Trekroner! Slutteligen hentydes til at den Fregat, som i Lobet af Juni Maaned blev indsat i Dokken i Kjøbenhavn, ikke var nogen anden end Fregatten Sjælland, uagtet den angaves at være Fregatten Niels Juel(?), Alt for at skjule den haarde Medfart, som ved Sammenstødet med den preussiske Styrke var

bleven vore Skibe tildeel. Næppe er Opfindsomheden nogensinde bleven bragt videre, og dette vil sige meget, naar man seer hen til Alt hvad der, af tyske Aviser, er bleven meddeelt om den danske Østersøes-Eskadres Virksomhed.

Tendentsen med alle disse Forvanskninger og Fordreielser er umiskjendelig. Med Tilblivelsen af en tysk Marine for Øie, gjøres Alt fra Forfatterens Side for at hæve den preussiske Marines Betydning i det tyske Publikums Øine. Samtidigt dermed nedsættes dens Modstandere, og der frembringes herved en mørk Baggrund, paa hvilken den preussiske Marines Glorie kan skinne med fordobblet Glands. Ogsaa er det rimeligt, at man med samme Middel har havt til Hensigt at bortlede Tanken fra den intetsigende Rolle, til hvilken Fjendens Hovedstyrke, efter den 17de Marts, blev reduceret under den hele øvrige Deel af Krigen. Dens Virksomhed indskrænkede sig til, fra Tid til anden at staae nogle Mile udenfor Havne-Molerne, for skyndsomt at søge Ly bag Swinemündes Fæstningsværker, hver Gang den danske Blokade-Eskadre nærmede sig. Vi finde dette ganske naturligt. Omend ikke i Hastighed, vare vore Skibe de preussiske i andre Henseender langt overlegne, saasom i Størrelse og Artilleri-Styrke; men dog maa det medrette synes paa-faldende, dersom man ikke sporede Indflydelsen af udenforstaaende Hensyn, at see den Part, der ved Forholdenes Beskaffenhed har seet sig nødsaget til atter og atter at holde sig tilbage fra den tilbudte Kamp, ja endog i flere Tilfælde aabenbart at undslaae sig for denne, at gjøres til Gjenstand for den vidt drevne Berømmelse, som vi jevnlig, under Krigens Løb, have seet udtalt i brammende tyske Avis-Artikler.

Consequentserne af Fægtningen ved Rygen staae imidlertid som Kjendsgjæringer, hvilke hverken Forfatteren eller nogen Anden vil være istand til at omstøde.

Træfningen ved Rügen blev den Basis, paa hvilken den af den danske Regjering besluttede Blokade af de preussiske Havne kom til at hvile. Dens nærmeste Følge blev, at intet af de preussiske Krigsskibe vovede sig til-sees udenfor vore Krydsere; den sikkrede vort Herredømme i Østersøen, samt den danske Handels uforstyrrede Gang, og samtidigt dermed vandtes for vore Krigs-Operationer, samt for vore sydlige Oers Sikkerhed, en Betryggelse, som ikke under andre Omstændigheder i lige Grad vilde være blevne opnaaede.

Træfningen ved Rygen maa saaledes betegnes som en for den danske Marine hæderlig Fegtning, hvis Resultat har været til Gavn for Krigsførelsen, for vor Handel og for vort Fædrelands Forsvar.

Efterat have jaget de fjendtlige Skibe i Havn, maatte det være magtpaaliggende, snarest muligt at indsende til de neutrale Magters Consuler behørig Notifikation om Blokadens Begyndelse. Det lod sig imidlertid forudsee, at det neppe, efter den stedfundne Træfning, vilde være muligt at faae en Parlementair indsendt til Swinemünde. Da Corvetten Thor den 18de om Morgen en havde opjaget et engelsk Skib, Barkskibet Renown of Aberdeen, bestemt til Stettin, besluttede derfor Eskadrechefen at benytte dette Skib til Afsendelse af de nødvendige Meddelelser, og det tillodes i dette Øiemed Skibet at fortsætte sin Reise, imod at Føreren paatog sig at aflevere de Brevskaber, der betroedes i hans Hænder, til den engelske Consul i Swinemünde. Ved Ankomsten til denne Havn afleveredes imidlertid de omhandlede Breve til de preussiske Autoriteter; disse afsendte dem til Berlin, og her forbleve de i længere Tid henliggende, uden at blive afsendte til deres Bestemmelse.

Den preussiske Regjerings Bestræbelser gik nemlig ved denne Tid ud paa at bane Vei for den Forestilling hos de neutrale Magter, at aldeles ingen Blokade fandt

Sted, i hvilken Bestræbelse den troligen understøttedes af Handelsstanden i Stettin og Swinemünde, der mindedes det Tryk, som Blokaden under den forrige Krig havde paabyrdet den, og som altsaa i høieste Grad var interesseret i Spørgsmaalet. Medens vi dagligen afviste eller opbragte neutrale Skibe, bestemte til Stettin eller andre preussiske Havne, vedblev man ufortrødent at gjentage, at det Hele var en Papirs-Blokade. Den 27de Marts afgav den engelske Consul i Stettin en Erklæring om, at ingensomhelst officiel Notifikation om Swinemündes Blokade var kommen ham tilhænde. Samme Dag, samt senere den 31te Marts, udgik Rundskrivelser fra Kjøbmændene i Stettin, i hvilke man søgte at godtgjøre, at Betingelserne for en effektiv Blokade ikke vare tilstede, hvoraf fulgte, at ingen Blokade af de preussiske Havne fandt Sted, og selv fra Handels-Ministeriet i Berlin udgik under 26de Marts en officiel Bekjendtgjørelse, ved hvilken den danske Blokades Ikke-Tilværelse bragtes til offentlig Kundskab.

Endog den officielle Rapport af Capitain Jachmann angaaende Fægtningen den 17de, hvilken man dog burde kunne tillægge særlig Troværdighed, gaaer, saavidt man kan fæste Tillid til Aftrykket i tyske Blade, ud paa at tilveiebringe den Forestilling, at den danske Eskadre aldeles ikke befandt sig i Stettiner-Bugten, men derimod ude i Østersøen, heelt udenfor Arcona. Det hedder nemlig i denne Rapport, der findes aftrykt i Börsenhalle af 19de Marts f. A., at Capitain Jachmann, efter fra Swinemünde at være staaet østerefter imod Diewenow, stod ud imod Arcona, uden at træffe danske Krydsere. Kl. 12½, hedder det videre i Beretningen, fik han Kjending af 7 danske Skibe, „nordost for Arcona“, istedetfor at de danske Skibe i Virkeligheden befandt sig et Par Miil i O. S. O. for Jasmund, altsaa omtrent 5 Miil sydøstlig for den Plads, som Capt. Jachmann angiver. Vi haabe

imidlertid paa den preussiske Commanderendes Vegne, at denne Angivelse, „nordost for Arcona“, maa beroe paa en urigtig Gjengivelse, da det kun vilde være lidet hæderligt og lidet stemmende med den Sanddrøhed, som man har Ret til at vente i en militair Rapport, om det skulde vise sig, at man, ved Anførsel af en aabenbar Urigtighed, har havt til Hensigt at vildlede den offentlige Mening angaaende et Punkt, som netop ved den Tid var af ikke ringe Betydenhed.

De særegne Forhold, som udviklede sig ved de anførte Bestræbelser fra den preussiske Regerings Side, kunde naturligviis ikke forblive ligegyldige for den danske Regering, og det blev derfor paalagt Eskadrechefen, at gjøre Forsøg paa at indsende nye Notifikations-Skrivelser, ved Parlementair, til Swinemünde. Corvetten Heimdal blev den 27de Marts overdraget Udførelsen af dette Hverv; ved Corvettens Nærmelse blev imidlertid skudt fra Fæstningsværkerne, og med uforrettet Sag maatte den vende tilbage. Selv om Indsendelsen af en Parlementair var lykkedes, vilde imidlertid det Høieste, man kunde opnaae have været, at atter hine nye Notifikations-Skrivelser vare blevne overgivne til de preussiske Autoriteter, og neppe er der Anledning til at antage, at der med disse nye Skrivelser vilde være bleven handlet anderledes, end med dem, der tidligere under samme Adresse vare blevne indsendte med det engelske Barksbib.

Notifikationerne kom altsaa ikke iland, og ad anden Vei blev Regeringen nødsaget til at give Vedkommende Meddelelse om, at Blokaden var traadt i Kraft.

Ved alt dette paatrænger sig imidlertid den naturlige Betragtning, at forsaavidt man skulde ansee en Notifikation angaaende en Blokades Begyndelse som en nødvendig Betingelse for dennes Gyldighed, vilde Intet være lettere end at tilintetgjøre en Blokades Virkning, alene ved at modsætte sig enhver Parlamentering fra den

blokerende Eskadres Side, eller ved Tilbageholdelse af de Breve, som fra denne paa anden Maade maatte blive sendte iland. Det er naturligt, at dette ikke kan være Hensigten med den Notifikation til neutrale Magters Consuler, der almindeligen antages at skulle foregaae, samtidigt med en Blokades Etablering. Ei heller opfattedes Forholdet i nærværende Tilfælde af de neutrale Magter paa denne Maade, idet den uimodsigelige Kjendsgjerning, at den danske Eskadre den 17de Marts virkeligen havde været tilstede, synes at have havt større Vægt end alle preussiske Kundgjørelser og Deklarationer.

Farvandet ved Swinemünde danner, som bekjendt, en aaben Bugt, i hvis Midte findes et Flak af betydelig Udstrækning, Oderbanken kaldet, omtrent 3 Miil fra Land. Paa Banken findes 17 til 18 Fod Vand; større Skibe kunne altsaa ikke staae hen over den, og der dannes derved for disse to Løb til Swinemünde, det ene østen om Banken forbi Colberg og Cammin, det andet vestlig langs Kysten af Rygen. I dette sidste udmunde de forskjellige Løb, der føre øster efter fra Stralsund og de forskjellige Havne indenfor Rygen.

Efter denne Farvandets Beskaffenhed er det naturligt, at man, med en tilstrækkelig Magt til Raadighed, vilde udføre Blokaden af Swinemünde ved at henlægge en passende Styrke i hvert af de tvende Løb østen og vesten om Oderbanken, hvorved man da ikkun vilde have at sørge for Vedligeholdelsen af passende Kommunikation imellem Styrkens Hoveddele ved dertil egnede mindre Skibe. Med den begrændsede Styrke, som havdes til Raadighed, nemlig: Fregatten Sjælland, Linieskibet Skjold samt et Par Corvetter, blev det imidlertid umuligt at gennemføre Blokaden paa denne Maade. Valget maatte altsaa træffes imellem at henlægge Hovedstyrken sønden for Oderbanken, i Nærheden af Swinemünde, og at lade Udløbene fra Stralsund bevogte af Eskadrens mindre

Skibe, eller ogsaa at tage Post med Hovedstyrken ud for disse Løb, og lade Løbet østen om Oderbanken samt Farvandet norden om denne bevogte af de lettere Skibe af Eskadren, der da, i Tilfælde af at Fjenden maatte vise sig, kunde tilkalde Hovedstyrken til Fjendens Forfølgelse. Ved det første af disse tvende Alternativer maatte det imidlertid befrygtes, at de Storme af Østen, som ved den Aarstid, da Blokaden tog sin Begyndelse, almindeligen indtræffe, kunde udsætte Skibenes Sikkerhed for Fare. I Forbindelse hermed frembød sig den Vanskelighed, at da Skibene naturligviis altid maatte være rede til at afslaae Angreb, vilde de, uagtet de vilde være indeklemte i et snevert Farvand, ikke om Natten kunne forblive tilankers, idetmindste ikke, naar Veiret gjorde det tænkeligt, at et Angreb kunde udføres, og endelig var det indlysende, da Fjenden kunde vælge de fordelagtigste Omstændigheder til Udførelsen af saadanne Angreb, at disse ikkun vilde blive udførte under de for Fjenden gunstigste Forhold, hvorved Chancen i lige Grad formindskedes for et tilfredsstillende Resultat paa vor Side. Fjenden havde dertil Havne i faae Miles Afstand, til hvilke han, i Tilfælde af Uheld, kunde trække sig tilbage; selv det grunde Vand paa Oderbanken kunde yde en Tilflugt for hans talrige Kanonbaade; nogen afgjørende Fægtning, til Fjendens Skade, vilde det derfor i dette Farvand blive umuligt at opnaae, medens et enkelt uheldigt Skud, der rammede noget af vore Skibe, kunde gøre det nødvendigt for dette at søge Kjøbenhavn for at blive repareret, hvoraf Følgen muligen endog kunde blive en midlertidig Ophævelse af Blokaden, paa hvis Vedligeholdelse man, vistnok med Rette, lagde den største Vægt.

Ved at lægge sig udenfor Løbene ind til Stralsund vandt man derimod en langt friere Bevægelse for Eskadrens Skibe. Man neutraliserede tildeels den hele Styrke

af fjendtlige Kanonbaade, der ligeoverfor Skibe med større Hastighed end den, af hvilken de selv vare i Besiddelse, ikkun turde fjerne sig faae Miil fra Land, og man kunde dertil nære det Haab, at Eskadrens større Frastand fra Swinemünde paany vilde tilskynde Fjenden at komme tilsøes, hvorved et langt mere afgjørende Resultat kunde forventes, end om man fandt sig indsluttet i det snevre Farvand i det Indre af Bugten.

Da saaledes Blokaden af Swinemünde, ved Skibenes Fordeling nordenfor Oder - Banken maatte erkjendes at have overveiende Fordele, bestemte den Commanderende sig for Udførelsen af Blokaden paa denne Maade.

Udførlig Fremstilling af Forholdene blev Marine-Ministeriet forelagt; Ministeriet bifaldt den fattede Bestemmelse, og i nøie Overeensstemmelse hermed blev Blokaden af Swinemünde og omliggende Havne gennemført under det hele paafølgende Løb af Krigen. Ifølge den omtalte Disposition indtog Fregatten Sjælland og Linieskibet Skjold Post 2 til 3 Mile O.S.O. for Jasmund, i hvilken Stilling de beherskede det vestlige eller Hovedløbet til Swinemünde tilligemed de forskjellige østlige Udløb fra Stralsund og de indenfor Rygen liggende Havne. Disse tvende Skibe dannede i Forbindelse et fast Punkt, der gav den hele Blokade Sikkerhed og Styrke, medens Eskadrens lettere Skibe, fordeelte i sydøstlig Retning, udførte det Hverv at afvise eller at opbringe de Skibe, som viste sig i Bugten. Saagodtsom aldrig var Eskadren tilankers. Selv naar Skibene holdt krydsende under Seil, vare altid Fyrene bakkede, saaledes at Dampen i faae Minuter kunde sættes op, og Styrken var herved beredt paa til enhver Tid at udføre hvilkensomhelst Tjeneste, som Omstændighederne maatte fordr.

Jævnlig begav Eskadren sig ind imod Swinemünde for at iagttage de fjendtlige Skibe. Forfatteren anfører, at dette kun fandt Sted 6 Gange under Løbet af Blo-

kaden. Atter her viser sig den samme Unøiagtighed, som gaaer igjennem hele Forfatterens Beskrivelse; vi finde nemlig, at Blokade - Eskadren 14 Gange har viist sig udenfor den nævnte Havn, altsaa, henseet til Blokadens Varighed, noget mere end een Gang om Ugen, og da vi hver Gang vare istand til med Sikkerhed at overbevise os om Tilstedeværelsen af de fjendtlige Corvetter og noie kunde iagttage disse over det flade Land, der begrænder Farvandet, i hvilket de laae fortoiede, er det sikkert, at man med samme Tydelighed fra Land maa have været istand til at see de danske Skibe, naar disse viste sig.

Den hele Plan for Blokadens Gjennemførelse giver Forfatteren Anledning til i bittre Udtryk at beklage sig over de af den danske Commanderende tagne Dispositioner, ved hvilke det tilsigtedes at sikre Farvandet for Eskadrens Virksomhed, og Forfatteren søger samtidigt dermed at gjøre det klart for sine Læsere, hvor ønskeligt det vilde have været for den preussiske Søstyrke, om den danske Admiral havde fulgt en anden Fremgangsmaade. Det kunde imidlertid ikke være den danske Commanderendes Øiemed at tilfredsstille Forfatteren eller at fordele den til Raadighed staaende Styrke paa saadan Maade, som maatte ansees meest fordelagtig for Fjenden, og netop i en saadan Beklagelse fra Fjendens Side synes at ligge et uimodsigeligt Beviis for, at hine Dispositioner af den danske Commanderende maae ansees for at have været vel trufne, hvilket end yderligere er bleven godtgjort ved det endelige Resultat, som imidlertid først kunde fremtræde efter Blokadens Afslutning.

I Forbindelse hermed udtaler Forfatteren lydelig Klage over, at de, som Følge af Pariser-Traktaten vedtagne Regler for en effectiv Blokades Gjennemførelse, paa den skammeligste Maade ere blevne tilsidesatte af den danske Blokade - Eskadre derved, at denne ikke har lagt sig tæt udenfor den blokerede Havn, men derimod,

i længere Afstand fra denne, har spærret de forskjellige Adgange til samme. Intetsteds i Pariser-Traktaten findes imidlertid anført noget eneste Ord om den Afstand, indenfor hvilken en Blokade bør udføres, saa at Forfatterens Paastand atter her er ligesaa urigtig som saameget andet, han har fundet for godt at anføre. Det Mærkeligste er imidlertid, at Forfatteren fuldt vel er vidende herom, thi efter Pag. 69 at have anført Pariser-Traktatens Indhold, fremkommer han selv med Forslag om adskillige Til-læg, der efter hans Mening bør optages for at fuld-stændiggjøre Traktaten, deriblandt ogsaa med Forslag om en fremtidig Bestemmelse, ifølge hvilken det, for at blo-kere en Havn, skal være nødvendigt, at den blokerende Eskadre ikke er fjernet mere end 2 Miil fra samme. Dette Forslag staaer imidlertid som en privat Opfattelse eller som et fromt Ønske fra Forfatterens Side, men derfra er langt til en Lov, der først efterat være ved-tagen af vedkommende Regjeringer, kan blive en Rette-snor for krigsførende Magters Skibe. Hvad derimod Pariser-Traktaten medrette fordrer, er, at Blokade-Eska-dren skal være saaledes opstillet, at intet Skib, uden øiensynlig Fare for at opbringes, skal kunne søge ind til den blokerede Havn; at dette under det afvigte Aars Blo-kade var Tilfældet, godtgjøres noksom derved, at medens Hundreder af Skibe afvistes af de danske Krydsere, lyk-kedes det, efter Forfatterens Angivelse, ikkun 14 Skibe at komme ind til Swinemünde, af hvilke Skibe endda eet, nemlig Barkskibet Renown, som den 18de Marts indsendtes med Notifikations-Skrivelser, passerede Blokade-Linien med den Commanderendes Tilladelse. Selv med Hensyn til de 13 Skibe, der saaledes blive tilbage, kan det anføres, at det ikkun var under Blokadens Begyn-delse, medens Taage og Tykning vare hyppige, og Eska-dren dertil led under Savnet af let løbende mindre Damp-skibe, at det lykkedes disse faae Skibe at undgaae vore

Krydseres Opmærksomhed. Allerede i de første Dage af Marts, ved Modtagelsen af Ordren til Blokadens Begyndelse, havde den Commanderende udtalt til Marine-Ministeriet, at Savnet af saadanne lettere Dampskibe i høi Grad vilde føles; uagtet gjentagen Henvendelse om saadanne Dampskibes Udsendelse, saa Ministeriet sig imidlertid ude af Stand til at opfylde Eskadrechefens Begjæring i saa Henseende førend de første Dage af April, da Panderskonnerten Absalon og kort efter Dampskibet Freya sendtes til Eskadren. Virkningen af deres Nærværelse viste sig saa godt som øieblikkeligt; samme Aften som Skonnerten Absalon var stødt til Flaget, lykkedes det den at opbringe det hollandske Dampskib Rembrandt, der efter at have begaaet Blokadebrud, stod ud fra Swinemünde, og efter faa Dages Forløb blev Spærringen af de preussiske Havne saa effektiv, at det fra den 13de April indtil Blokadens Ophør den 12te Mai ikke lykkedes noget eneste Skib at snige sig forbi vore Krydsere. Som Ostsee-Zeitung udtrykte sig, Dagen efterat Blokaden var bleven hævet, havde altsaa Swinemündes Skibsfart været »fuldstændig standset ved det danske Søerøveri«.

At et saadant Resultat ikke kunde blive opnaaet uden en høi Grad af Iver og Paapassenhed fra samtlige Skibschefers Side, er indlysende, og med Hensyn til Blokaden, som i saameget andet, viser sig det Falske og Ugrundede i de Meddelelser, som ved den Tid ideligen læstes i tyske Beretninger, og som endog ikke sjældent derfra banede sig Vei til vore Blade, til Opbyggelse og Veiledning for danske Læsere.

Den 20de Marts, 3 Dage efter Fægtningen ved Rügen, afsendtes Fregatten Jylland til Danzig, for der at iagttage den preussiske Corvet Vineta, der nyligen var bleven færdig og hvis Udrustning var bleven paaskyndet i Anledning af Krigen. Jylland traf Vineta liggende

seilklar imellem Havnedæmningerne, omtrent 1500 Alen indenfor det yderste Havnehoved; der var som Følge af denne Beliggenhed det særegne ved dens Stilling, at den udenfor sig havde en Barre, eller en Banke tværsover Farvandet, ud over hvilken den ved sædvanlig Vandstand ikke kunde flyde, saa at det kun var ved Høivande, at Corvetten var istand til at komme tilsøes.

Skjøndt Landtungen Hela, der begrændser Danziger-Bugten imod Nordvest, afgiver Læ for en Deel af Bugten, sætte nordlige og nordøstlige Vinde dog saa svær Sø ind for Danzig, at det, med haardt Veir af disse Vinde, bliver yderst vanskeligt for et Skib at holde sig i dette Farvand. Den 7de April, under paakommende haard Kuling, stod derfor Fregatten Jylland Nord efter og holdt i nogle Dage krydsende under Rixhöft, omtrent 6 Miil N.V. for Hela. Med den nordlige Vind steg imidlertid Vandet; heraf benyttede Corvetten Vineta sig for at komme ud over Barren, hvorefter den stod øster i, 8 til 10 Miil, henimod Pillau. Ved Corvettens Tilbagekomst var Vandet atter faldet, og den nødsagedes derved til i henved 2 Dage at forblive liggende tilankers udenfor Havnen.

Da Fregatten Jylland igjen indtraf i Danziger-Bugten, var det paany bleven Høivande; Corvetten Vineta var derved bleven sat istand til at komme ind over den grunde Revle, og det er muligt, at Jylland herved gik Glip af en Leilighed til at angribe den preussiske Corvet, om det end er tænkeligt, at det, ved at kaste Kul og andre Vægter overbord, kunde være lykkedes denne at flyde ind og derved at undgaæ sin overmægtige Modstander.

Ifølge Ordre fra Marine - Ministeriet paabegyndtes Blokaden af Danzig og Pillau den 10de April, og Dampskibene Holger Danske og Geiser afsendtes i den Anledning til Fregatten Jyllands Assistance. Det bestemtes

imidlertid snart efter, at Fregatten Jylland skulde støde til Nordsøes-Eskadren; den afløstes derfor den 26de April af Linieskibet Skjold, der atter for Swinemünde erstattedes af Panderskibet Dannebrog.

Efterat Vineta paany, den 19de, havde været nogle faae Timer udenfor Havnen, viste den sig for sidste Gang den 30te i samme Maaned, da den, rimeligviis i Haab om at kunne afskjære Dampskibet Holger Danske, som var gaaet ind under Hela for at fylde Kul, stod ud af Havnen Kl. 3 E.M. og dampede Nord efter. Linieskibet Skjold laa dengang i ringe Afstand indenfor Helas Fyrtaarn, og stod, da Vineta viste sig, vester i til Holger Danskes Beskyttelse. Efterat Holger Danske var kommen i Sikkerhed, nærmede Vineta sig Skjold paa 6 til 7000 Alens Afstand og affyrede enkelte Skud, hvis Projektiler imidlertid faldt omtrent halvveis imellem begge Skibe. Vineta gjorde derefter enkelte Dreininger, rimeligviis for at forlede Skjold til at komme ind under Landbatterierne, medens Skjold derimod holdt sig udenfor, for at hindre Vineta fra at komme tilsoes. Tilsidst, omtrent Kl. 4½, gjorde Skjold en kort Tid Jagt paa Corvetten; dennes Hastighed var imidlertid betydeligt større end Linieskibets, saa at det blev let for den at undgaae sin Forfølger. Den stod ind over Barren og indtog sin tidligere Plads nær den vestlige Deel af Løbet, noget udenfor det inderste Fyrtaarn.

Synet af Vineta, der dagligen fremstillede sig for de danske Skibe, maatte naturligviis henlede Tanken paa Muligheden at foretage et Angreb paa den nævnte Corvet med de til Raadighed staaende Midler. Ogsaa vise Breve som vi have havt ihænde, saavel fra Eskadrechefen som fra de for Danzig commanderende Officierer, i hvor høi en Grad Opmærksomheden fra flere Sider har været henvendt herpaa. At desuagtet Officierer, som Cheferne for Linieskibet Skjold og Fregatten Jylland, ikke have anseet

sig istand til at foretage noget Forsøg i denne Retning, beviser hvor tvivlsomt man maatte ansee Udfaldet af et saadant Foretagende.

Med langt større Føie kan man derimod spørge hvorfor Pandserskibet Dannebrog, efterat det ved Slutningen af April var stødt til Eskadren, ikke blev anvendt til at foretage det her omhandlede Angreb, hvortil dets jernbepandsrede Sider i saa høi Grad syntes at maatte gjøre det skikket. For at besvare dette Spørgsmaal bliver det nødvendigt, med Kortet over Indløbet til Danzig for Øie, nærmere at gjøre sig bekendt med de der tilstedeværende Forhold, og der fremstiller sig da først den Rimelighed, at Vineta, i Tilfælde af Angreb, vilde være istand til at hale sig længere ind, hvorved den, da det grunde Vand for Indløbet ikke vilde tillade den Angribende at komme nærmere, vilde kunne fjerne sig udenfor fiendtlige Kanoners Række. Forfatteren meddeler os at Dybden i Neu-Fahrwasser, med Middel-Vandstand, beløber sig til 18 Fod, hvilket bekræftes i »Instructions nautiques sur la mer Baltique« for 1864, hvori man finder anført, at Løbet fra det Sted hvor Vineta laae fortøiet og ind efter, efterhaanden skal være bleven udmuddret til den nævnte Dybde af 18 Fod. Ved at lempe Skibet paa ret Kjel og frigjøre det for nogle Vægter, er det altsaa mere end sandsynligt at Corvetten, der maa antages at stikke mindre dybt end Sjælland, hvis Dybgaaende over Livet med fuldt Kulforraad inde er 18' 5'', vilde kunne være bleven lettet saa meget, at den kunde komme længer ind, hvor den da vilde være beskyttet imod ethvert Angreb, der fra Søsiden maatte blive rettet imod den.

Men selv antaget at dette ikke uden endeel Vanskelighed kunde udføres, og at Corvetten altsaa, med grundt Vande indenfor sig og med grundt Vande over Barren, der med almindelig Vandstand hindrede den fra at gaae tilsoes, laae i et Hul eller en Fordybning, der i enhver

Retning hemmede dens Bevægelser, da vil det fremfor Alt være nødvendigt at anstille Undersøgelse om den Afstand, i hvilken et dybgaaende Skib som Dannebrog kunde nærme sig for at udføre det paatænkte Angreb. For at kunne lede til Skibets Ødelæggelse maatte Angrebet skee med Vineta fri af det østre Havnehoved; Hensynet til egen Sikkerhed vilde dertil ikke tillade Dannebrog, med Dybgaaende af over 22 Fod, at nærme sig længer ind end til henved 27 Fods Dybde, og maaler man herfra Afstanden til Stedet hvor den preussiske Corvet var fortoiet, nemlig omtrent tværs for Nordvest-Pynten af Wester-Platte, vil man finde, at Dannebrog ikke var istand til at komme Vineta nærmere end 3400 Alen, og dette endda kun forudsat at Alt føiede sig, og at intet Uheld stødte til, ved under fjendtlige Batteriers Ild at fortoie Skibet i et ukjendt Farvand.

Men paa en Afstand af 3,400 Alen række ikke de 60 $\overline{N}$ dige, glatløbede Kanoner, med hvilke Dannebrog er armeret, som Følge af den Grændse for Kanonernes Elevation som Forholdene ombord medføre; blive tilbage altsaa de 3de 18 $\overline{N}$ dige riflede Kanoner, som Dannebrog fører paa Dækket, samt den ene Armstrongske Kanon, som Dannebrog paa den ene Side af Batteriet vilde vise imod Fjenden. Det maa imidlertid bemærkes, at samtidigt med at Dannebrog kom til at ligge i den angivne Afstand og Retning for Vineta, vilde den befinde sig i samme og maaskee endog noget mindre Afstand fra de paa Wester-Platte samt paa Fastlandet vesten for Vineta værende Batterier. Det lader sig altsaa forudsee, som Følge af den store Nøiagtighed med hvilken man fra Landbatterier er istand til at rette Nutidens riflede Skyts, at Dæskanonerne paa Dannebrog, der staae paa aabent Dæk, uden engang at være dækkede ved en almindelig Skibsside, inden kort Tid vilde være satte ud af Stand til at virke, og der bliver da kun tilbage den

ene Armstrongske Kanon, med hvilken Angrebet kunde fortsættes.

At det fra et Landbatteri, hvor det faste Underlag gjør det muligt at opnaae en stor Sikkerhed i Træffet og hvorfra Skydning uden Afbrydelse kan tænkes fortsat i længere Tid, vilde kunne lykkes, selv med een Kanon, at ødelægge et Skib, er utvivlsomt, dog altid forudsat at Skibet forbliver roligt liggende og at det ikke lykkes Fjenden at demontere eller ødelægge den Kanon, med hvilken Angrebet foretages. Langt anderledes stiller det sig imidlertid ombord i et Skib, hvor den mindste Dønning tilveiebringer Bevægelse, hvorved Sigtet, paa en Afstand af 3,400 Alen, i høieste Grad bliver usikkert, og hvor enhver Forandring af Veirliget eller af Vindens Retning vil medføre Afbrydelse i kortere eller længere Tid. Stille og stadigt Veir bliver herved til en Hovedbetingelse for Udførligheden af et saadant Angreb; men Dannebrog ankom til Eskadren for Svinemünde henimod Slutningen af April og Vaabenhvilen afsluttedes d. 12te Mai; det er altsaa kun i denne Mellemtid at noget Angreb overhovedet med Dannebrog kunde finde Sted, og det er ikke paa denne Aarstid at stille og stadigt Veir kunde ventes. Ogsaa bekræftedes dette fuldkomment ved hvad der senere viste sig at have fundet Sted, thi netop i den første Halvdeel af Mai var Veiret for Danzig uroligt i høieste Grad med fortsatte nordlige Vinde, netop den Vind som sætter meest Sø ind i Bugten og det her omhandlede Farvand.

Ved denne Betragtning er kun deelviis taget Hensyn til Fjendens Batterier paa Land, hvis Ild under hele Angrebet vilde være rettet imod det angribende Skib. Naturligviis vilde Dannebrog's jærnklaedte Sider yde en tildeels uigjennemtrængelig Beskyttelse for denne Deel af Skibet, men selv Panderskibe have deres saarbare Steder, hvorom Enhver vil have kunnet overbevise sig, som i

Mai Maaned f. A. har havt Leilighed til at beseer Pandser-Batteriet Rolf Krake, da dette blev indsat i Dokken efter de forskjellige Fægtninger, som det havde udholdt ved Als under Forsvaret af Dybbøl. Det fremgaaer af disse forskjellige Forhold, at et Angreb af den her omhandlede Beskaffenhed ikke havde nogen Chance for at kunne lykkes, og det kan ansees for afgjort at Vineta, ved, om nødvendigt at lette sig noget, vilde være bleven istand til at hale sig længere ind ad samme Vei som den var kommen ud, bort selv fra riflede Kanoners Række, medens Angriberen var udsat for den Fare, som der altid vil være forbunden med at søge ind, tæt op til udskydende Grunde, til hvis Grændse og Udstrækning man kun har et ufuldkomment Kjendskab.

Eiheller omtaler Forfatteren Muligheden af at udføre noget Angreb som det, hvis Chancer vi her have gjort til Gjenstand for Overveielse; han fremsætter derimod det Spørgsmaal, hvorfor Dannebrog ikke lagde sig udenfor Swinemünde og tilintetgjorde de preussiske Orlogsmænd inde i Havnen. Svaret er simpelt: fordi Dannebrog endog ved at lægge sig heelt op til Landgrunden ikke kunde komme de fjendtlige Skibe nær paa Kanonskuds Afstand; men at Spørgsmaalet fremsættes, medens man naturligviis fuldkommen er vidende herom, er allerede i og for sig karakteristisk.

Den 22de Marts afsendtes Fregatten Tordenskjold fra Eskadren vester efter, for at bevogte Løbene, der fra Stralsund strække sig vesten om Rygen. Fregatten var dengang, som Krigsskib, langt fra at være i nogen tilfredsstillende Tilstand. Bygget til Seilskib, havde man senere indsat en Maskine paa 200 Hestes Kraft; men denne Maskine var af saadan Beskaffenhed, at den fra Tid til anden pludseligen gik istaa, uden at dertil kunde angives nogen paaviselig Aarsag. Foruden 2 60 $\overline{\text{II}}$ dige og 28 30 $\overline{\text{II}}$ dige glatløbende Kanoner havde den ikkun

4 Stykker riflede 12pundige Kanoner ombord; Farten, som den for fuld Damp var istand til at opnaae, indskrænkede sig til omtrent 6 Miil, og om den end vedblev at være i Besiddelse af gode Seil-Egenskaber, maatte det erkjendes at disse, i Tilfælde af Angreb, ikke vilde kunne komme den til væsentlig Nytte, da det kunde forudsees, at saadanne Angreb alene vilde finde Sted i stille Veir, under de for Kanonbaade gunstigste Omstændigheder.

Forholdene i Marts og April Maaned tillode imidlertid ikke at foretage nogen gennemgribende Forandring ved Skibet, da dette vilde have fordret Tid og Skibets Tjeneste ikke kunde afsees. Tordenskjolds Opgave var at hindre de i Stralsund værende Kanonbaade fra at komme vester efter, hvilket øiensynligen vilde have ført stor Forstyrrelse med sig, og uagtet Fregattens utilfredsstillende Tilstand viser Resultatet, at den, med den Bistand af mindre Skibe, som fra Tid til anden sendtes den til Understøttelse, blev istand til at opfylde den Tjeneste som var den paalagt.

Den 2den April viste sig udenfor Tornebusken fjendtlige Kanonbaade i Nærheden af de Grunde, der omgive Landet. Tordenskjold satte Dampen op, beslog sine Seil og satte derefter ind mod Fjenden. Ved Fregattens Nærmelse vendte imidlertid Baadene om, stode Syd efter og søgte ind i Løbet, som forbi det saakaldte svenske Posthuus fører ind til Stralsund.

Senere kom jevnlig preussiske Kanonbaade tilsyne i det Indre af Bugten, der dannes af Tornebusken mod Vest og den nordvestlige Kyst af Rygen. Fregatten Tordenskjold indskrænkede sig til at iagttage disses Bevægelser, da der, ved Forsøg paa at angribe Kanonbaade under Kysten, hvor de beskyttedes af Landgrunden, intet kunde opnaaes. Den 24de April Kl. 11 F.M. kom imidlertid en Styrke af 10 fjendtlige Kanonbaade ud imod

Fregatten; den ene af disse Kanonbaade, der havde tre Master, viste sig at være de Andre langt overlegen i Hastighed, og medens de øvrige Baade holdt sig i stor Afstand, nærmede dette hurtigløbende Fartøi sig Fregatten og fyrede paa den i langt Kanonskuds Afstand; denne hurtigløbende Baad var Grille. Naturligviis besvarede Tordenskjold den tilsendte Hilsen, og der gaves virkelig et Øieblik, da Kuglerne have kunnet udøve nogen Virkning, idet i Tordenskjold en Pyttingkjætting, en Kjæde af henved to Favnes Længde, blev overskudt, medens det af tyske Beretninger synes at fremgaae, at et Par Kugler fra Fregatten ere gaaede hen over den letseilende Damper. Rimeligviis har dette bragt Grille til noget at forstørre Afstanden og til at holde sig imellem 4500 og 5,000 Alen borte fra Fregatten, paa hvilken Afstand dennes Projektiler ikke kunde naae, medens Grilles Granater endnu fra Tid til anden kunde gaae hen over dens Modstander. Yderligere Virkning havde imidlertid ikke denne Skydning tilføje, og Kl. 2 Eftermiddag vendte Grille tilbage til de øvrige Kanonbaade og stod med disse ind igjen i Løbet.

Det er rimeligt, at H. K. H. Prinds Adalberts Tilstedeværelse ombord i Grille væsentligen har bidraget til, at man i tyske Blade har fremstillet denne Tildragelse med de mest levende Farver. Efter enkelte Avis-Beretninger skulde Tordenskjold endog være bleven saagodt som ødelagt. Forfatteren er imidlertid noget mere beskeden, men angiver dog Tabet ombord i Tordenskjold til 5 Døde og 9 Saarede, foruden anden Skade paa Skrog og Reisning, uagtet han har skreven efter Krigens Tilendebringelse, saa at nøiagtig Oplysning vilde have været let for ham at skaffe tilveie; det af ham anførte Tab stemmer imidlertid bedre med Formaalet for hans Piece, «et c'est ainsi que l'on écrit l'histoire.»

Efter Vaabenstilstanden i Mai lagde Fregatten Tordenskjold ind ved Værftet i Kjøbenhavn, og der foretoges derombord betydelige Arbejder ved Indsættelse af en ny Skrue, Forbedring af Maskinen m. m., hvortil maa føies, at dens Skyts paa Batteriet blev forøget med 4 Stkr. 18 $\frac{1}{2}$ dige riflede Kanoner.

I denne forbedrede Tilstand vendte den i Slutningen af Juni atter tilbage til sin tidligere Station. Den 2den Juli Kl. 10 Form. kom 5 Kanonbaade og en Hjulbaad ud fra det østlige Løb ved Tornebusken og stode imod Fregatten, som de Kl. 11 $\frac{1}{2}$ havde nærmet sig omtrent paa Kanonskuds Afstand. Dampskibet Hekla befandt sig ved den Tid i Nærheden af Tordenskjold, og imellem disse Skibe og Kanonbaadene udviklede der sig en Kamp paa længere Afstand, der efter Forfatterens Angivelse fortsattes i $\frac{3}{4}$ Time; efter denne Tids Forløb stode Baadene atter tilbage under Land, uden at noget af Fjendens Skud havde rammet vore Skibe. Ikke destomindre anfører Forfatteren, at man fra de preussiske Baade havde iagttaget 8 eller 10 Kugler, der havde truffet de danske Skibe, alt i Overeensstemmelse med de øvrige Beretninger, som han forelægger sine Læsere.

Det er allerede tidligere bleven anført, at Eskadren i Stettiner-Bugten d. 27de Marts forgjæves havde forsøgt at faae en Parlamentair iland til Swinemünde, for at overbringe Duplikat af Notifikations-Skrivelserne om Blokadens Begyndelse; 4 Dage efter, den 31te Marts, stod Eskadren bestaaende af Fregatten Sjælland, Linieskibet Skjold, Corvetterne Heimdal og Thor, atter ind imod Swinemünde, og da man var kommen et Stykke syden for Greifswaldø, opdagedes i Synder en Damper, styrende Cours vester efter. Man forvissede sig snart om, at denne Damper var Grille, der fra Swinemünde stod henimod Løbet syden for Greifswaldø, ind til Stralsund; de to Corvetter bleve beordrede at afskjære den Veien i

denne Retning, medens Sjælland og Skjold under Force af Damp stode lige ned imod Indløbet til Swinemünde, paa hvilken Maade det kunde haabes at afskjære Damperen fra begge de Havne, hvor den kunde finde Tilflugt. Grille vedblev i nogen Tid efter Udførelsen af denne Manoeuvre, at fortsætte sin Vei vester efter, bestandigt i det Haab at kunne naae de grunde Løb, forinden Corvetterne kunde række den. Snart viste dette sig imidlertid at ville blive umuligt, og Damperen maatte altsaa vende om og skyndsomst søge at naae tilbage til Swinemünde, forinden Veien blev den afskaaren af den danske Styrke. Længe var der Tvivl ombord i vore Skibe, om hvorvidt dette vilde lykkes; bestandigt kom Skibene hinanden nærmere, Grille forfulgt i nogen Afstand af Heimdal og Thor; Alle bestræbte de sig for at være den Første, der naaede Indløbet til Havnen, og der tilveiebragtes derved en Spænding hos dem der deeltog i denne Jagt, som ikke var uden Interesse. Grilles overlegne Hurtighed bragte den imidlertid først til Maalet; Sjælland var dengang kun fjernet fra den et Par Kanonskuds Afstand, og idet Grille dreiede syd efter, rundt om Kanten af den udskydende Landgrund, affyrede Sjælland imod den en Granat, hvis Nedslag i Vandet, ved sin Nærhed af den lille Damper, viste den Fare, som den ved sin Hurtighed alene var bleven istand til at unddrage sig.

Det er mærkværdigt, at Forfatteren, der ellers med saa stor Nøiagtighed angiver naar Grille har været isigte af danske Orlogsmænd, aldeles undlader at anføre den her nævnte Begivenhed. Denne Taushed kan dog muligen forstaaes, naar man erfarer, at den commanderende Admiral, H. K. H. Prinds Adalbert, betandt sig ombord i Grille, med hvilket Skib han var paa Veien til Stralsund, for at foretage en Inspection af den derværende Styrke. Det er en Selvfølge, at Forfatteren nærer den

dybeste Ærefrygt for H. K. H. Prinds-Admiralen, hos hvem han anfører, for at bruge Forfatterens egne Ord, at der findes: »die allen Gliedern des Hohenzollernschen Hauses innewohnende persönliche Tapferkeit». Det er imidlertid naturligt, at det ikke kan have været H. K. H. behageligt at blive tvungen af danske Orlogsmænd til at vende tilbage til den Havn, som han faa Timer iforveien havde forladt med en heel anden Bestemmelse, og heri kan vistnok med Rimelighed søges Grunden til den Omstændighed, at Forfatteren ikke hentyder til den hele stedfundne Jagt paa Grille med noget eneste Ord.

Anden Gang saaes Grille fra Fregatten Sjælland d. 14de April, da man ved Middag opdagede den at komme sydfra ud imod Eskadren. Ombord i Sjælland og Skjold blev alt gjort rede til at gjøre Jagt paa Grille, naar den var kommen paa passende Afstand. Den nærmede sig indtil 5 à 6000 Alen, dreiede da op, og affyrede et Skud imod de danske Skibe. Disse satte efter den under fortsat Ild fra deres Bougkanoner; Grille vandt imidlertid endeel Forspring, og da den var naaet forud i saa stor Afstand, at den kunde beregne, at de danske Skibe ikke kunde komme den nærmere end omtrent 5000 Alen, dreiede den atter op, og affyrede paany et Skud imod sine Modstandere; saaledes fortsattes Skydningen i nogen Tid, medens Jagten uafbrudt gik for sig syd efter. Signal var imidlertid bleven gjort til Linieskibet Skjold: »Gjører Eders Bedste» og da den Commanderende antog, at det muligen ved at bringe Bredsiden til at bære, kunde lykkes at bringe et enkelt Skud til at ramme, dreiede Skibene gjentagne op, naar Grille affyrede sit ene Skud, og afskjøde deres samlede Lag imod den. Alt var imidlertid forgjæves, intet Skud rammede, og efter at Jagten saaledes havde vedvaret i henved to Timer, satte Grille Cours imod Swinemünde, og vandt snart et betydeligt Forspring for sine Forfølgere.

Som vi under denne Forfølgelse stode syd efter, opdagede vi, at den hele preussiske Søstyrke var kommen ud, for at yde Grille Bistand, om dette skulde gøres fornødent; naturligviis antog vi, at det her muligen vilde lykkes os at komme op med Fjenden, og saavel i Sjælland som i Skjold blev alt gjort klar til en forestaaende Kamp. Haabet glippede imidlertid; ved Grilles Nærmelse forsvandt Kanonbaadene bag Greifswaldø og efter Grilles Ankomst til Swinemünde, stode Corvetterne ind igjennem Løbet, og fandt betryggende Ly bag Swinemündes Fæstningsværker.

Atter denne Gang viste det sig, at Prinds Adalbert havde været ombord i Grille, og atter gjenlode de tyske Blade med Beretninger om den store Seir, som den lille Grille havde tilføgt sig imod den uhyre Overmagt.

I Overeensstemmelse hermed fremhæver Forfatteren denne Begivenhed som en Tildragelse, der intet Sidestykke har i Krigshistorien; og man kunde virkelig af alle disse Beretninger bringes til at troe, at noget Overordentligt var hændet, medens det Hele i Virkeligheden reducerede sig til, at en hurtigløbende Damper havde nærmet sig to større Skibe, indtil henved den yderste Grændse for Skibs-Kanoners Rækning, og i denne Afstand havde affyret enkelte Skud, der naturligviis forbleve uden Virkning. Sandt er det vel, at der ombord i de danske Skibe, ved denne Leilighed blev afbrændt mere Krudt end den hele Sag muligen var værd; den danske Commanderende haabede imidlertid, ved et tilfældigt Træf, at formaae Grille til i Fremtiden at holde sig paa tilbørlig Afstand. Truffen blev vel Grille ikke, paa Grund af den store Afstand, men ikke destomindre blev dog Øiemedet i fuldt Maal opnaaet, idet Grille, efter den Dag, ikke har affyret noget eneste Skud imod nogen af vore Orlogsmænd i Stettiner-Bugten.

Senere have vi kun een Gang seet Grille i tilsyneladende fjendtlig Hensigt at staae ud imod os, nemlig d. 6te Mai, da vi henimod Middag fik den isigte paa Høiden af Greifswaldø. Omtrent samtidigt hermed opdagedes Dampskibet Freya at nærme sig øster fra, og da det kom saa nær, at Signaler kunde læses, blev af Freya meddeelt, at de preussiske Corvetter vare staaede øster efter, ud fra Swinemünde.

Øieblikkeligen begav den Commanderende sig ombord i Panderskibet Dannebrog, som nogle Dage iforveien var stødt til Eskadren, og med dette Skib og Fregatten Sjælland sattes Cours for fuld Damp syd efter, i det Haab, at man kunde naae Løbet ind til Swinemünde forinden de fjendtlige Skibe, og derved tvinge dem til Kamp.

Som vi naaede op imod Grille dreiede den syd efter, og vedblev senere at holde sig paa vor Styrbords Boug, i en Afstand af omtrent $\frac{3}{4}$ Miil ind imod Land. I Nærheden af Swinemünde opdagede vi en Række af Kanonbaade, i Linie tværs over Farvandet, hvilke imidlertid ved vor Nærmelse trak sig tilbage henimod Swinemünde Fyrtaarn; snart efter opdagedes i Øster 3 Raaseilere, af hvilke de tvende kjendtes at være Arcona og Nymphæ. Alle stode de under Force af Damp ind imod Swinemünde, og da vi vare komne i en Afstand af noget over en Miil, stod den hele Samling af Skibe, Grille tilsidst, ind igjennem Løbet. Vi bevare endnu Indtrykket af det særegne Skue, som den flygtende Fjende ydede os, da han, i uordnet Række, stod ind igjennem det smalle Løb, og atter maatte vi beklage, at vore Skibes Langsomhed eiheller denne Gang havde sat os istand til at naae Indløbet førend de preussiske Orlogsmænd, da det i saa Tilfælde ikke vilde have staaet i deres Magt at undslaae sig for en Kamp, hvis Resultat ikke kunde have været tvivlsomt.

Vi have seet anført, at den hele Manoeuvre paa denne Dag af de preussiske Skibe ikkun var en storartet Rekognosering, for at forvise sig om hvorvidt Dannebrog ved den Tid befandt sig i Stettiner Bugten, da man derved vilde komme til Kundskab om den var afgaaet til Eskadren i Nordsøen, hvor en Kamp dengang ventedes imellem vor Søstyrke og den der samlede østerrikske Flaade-Afdeling. For at erholde Vished herom var det inidlertid ingenlunde nødvendigt at foretage nogen Rekognosering, mindst øster efter, af den her omtalte Beskaffenhed; man behøvede kun at sende Grille ud, og den vilde med størst mulig Nøiagtighed have været istand til at bringe Meddelelse om hvilke danske Skibe der fandtes i Bugten, selv om Telegrafan paa Land ikke havde været tilstrækkelig hertil, hvilken dog dagligen vil have givet Underretning herom til den preussiske Høist-commanderende. I ethvert Tilfælde afskjærer den Omstændighed, at man er ude paa Rekognosering ingenlunde Muligheden for at slaaes, naar Fjenden viser sig, og den hele Tale om Rekognosering reducerer sig saaledes til at være et tomt Paaskud, som den vedkommende Journalist har fundet det passende at anføre, til Undskyldning for de preussiske Skibes skyndsomme Tilbagetog.

Eiheller denne Begivenhed omtaler Forfatteren med noget Ord. Havde Preusserne virkelig, efter Træfningen den 17de Marts antaget, at de uden Betænkelighed kunde angribe den danske Blokade-Eskadre, er det naturligt at de preussiske Corvetter vilde være staaede ud norden for Greifswaldø og have rettet Angreb imod os, hvorpaa vore Skibe saavel Dag som Nat vare forberedte. Ogsaa kunde de være komne ud imod os, naar vi jevnligen vare inde for Swinemünde. Istedet herfor viste det sig gjentagende, at den preussiske Styrke paa en iøinefaldende Maade veeg tilbage til deres sikke Havn ved Blokade-Eskadrens Nærmelse, og fuldt vel kunne vi

forstaae, at den preussiske Marine under disse Omstændigheder kunde blive Gjenstand for »Gloser«, der ikke kunde være behagelige, hvilket Forfatteren Pag. 34 meddeler os at have været Tilfældet. At der, ifølge vor Opfattelse, ikke har været Anledning hertil, saasom den danske Styrke maatte erkjendes at være den preussiske Marine overlegen, dette have vi allerede tidligere udtalt; men ved Siden heraf maa det erkjendes, at de store Ord og de gjentagne Beretninger om vundne Seire tilsoes, hvilke saa ofte gjengløde i tyske Blade, ganske naturligen have maattet opvække Forventning om, at man ikke vilde undslaae sig for en Kamp naar denne tilbødes, mindst naar dette fandt Sted som den 14de April og 6te Mai var Tilfældet, i det for de preussiske Skibe gunstigste Farvand, og under de for Anvendelsen af deres Kanonbaade heldigste Omstændigheder.

Ved at tænke tilbage paa den preussiske Marines Virksomhed og de derom afgivne Beretninger, kunne vi i det Hele taget ikke værge os imod, fra Tid til anden at sammenligne disse med Skydning med løst Krudt, der foranlediger meget Spektakel, megen Knald-Effekt og ingen Virkning. Alt hvad der under hele Krigens Løb blev udrettet af de preussiske Kanonbaade, Grille indbefattet, indskrænker sig saaledes til at have overskudt et Pytting-Toug ombord i Fregatten Tordenskjold, og der var virkelig ikke Grund til heraf at tage Anledning til saamegen Lovpriisning. Paa dansk Side var det kun den 17de Marts at der gaves os Leilighed til Kamp, og om der end, paa Grund af vore Skibes Langsomhed, ikke blev opnaaet noget umiddelbart Resultat, har senere Blokadens Gjennemførelse godtgjort paa en umiskjendelig Maade den Virkning, som hiin Dag har udøvet paa Forholdene.

Den 12te Mai, efter afsluttet Vaabenhvile, hævedes Blokaden for de preussiske Havne, og kort efter sam-

ledes de til Østersøes-Eskadren hørende Skibe i Sundet. Linieskibet Skjold lagde ind ved Værftet for at reparere sit Kobber, samtidigt hvormed flere Forbedringer bleve udførte ombord. Fregatten Tordenskjold blev isat en ny Skruer og dens Maskine repareret. Endeel Mangler, som havde viist sig ved Panderskibet Dannebrog bleve afhjulpne, og ved Vaabenhvilens Udløb kan det med Sikkerhed paastaaes, at vore Skibe i det Hele vare i langt bedre Stand, end da de ved Krigens Begyndelse afgik fra Kjøbenhavn.

Henimod Midten af Juni samledes under Langeland en betydelig Styrke af Dampskibe under Admiral van Dockums Commando. Prøver bleve her foretagne og Monoeuvrer udførte, indtil henimod Maanedens Slutning, da Skibene skiltes ad for at afgaae til deres forskjellige Bestemmelser. Nordsøes-Eskadren stod op igjennem Beltet, Rolf Krake afgik til Als, og den 26de Juni indtog de til Østersøes-Eskadren hørende Skibe deres tidligere Stilling udenfor de preussiske Havne.

Samtidigt med Gjenoptagelsen af Fjendtlighederne, blev Blokaden den følgende Dag atter paabegyndt. Det viste sig imidlertid, at den preussiske Corvet Vineta, i Modstrid med Betingelserne i den afsluttede Vaabenhvile, under dennes Varighed var løben ud fra Danzig, og havde forenet sig med den øvrige preussiske Søstyrke i Swinemünde. Som Følge heraf blev Jylland kaldt tilbage til Eskadren fra Danzig, hvorefter Bevogtningen af denne Havn samt Pillau overdroges til lettere Fartøier.

Under Gjenoptagelsen af Blokaden frembød der sig Intet, der kan fængsle Opmærksomheden, med Undtagelse af den tidligere beskrevne Skudvexling den 2den Juli imellem Tordenskjold og nogle fjendtlige Kanonbaade. Den Forandring var imidlertid foregaaet, at vore Parlamentairer med stor Høflighed bleve modtagne for Swinemünde, og da Omstændighederne senere medførte en

hyppigt Communication med Land, er der Grund til at paaskjønne den Forekommenhed, der i saa Henseende blev os viist, i Modsætning til hvad der tidligere havde fundet Sted ved lignende Leilighed.

Den 29de Juni faldt Als i Fjendens Hænder. Med denne ulykkelige Begivenhed var Danmarks Modstandskraft brudt. Haabet om Bistand af fremmede Magter svigtede, og Ministeriet, der havde ledet Regjeringen siden Krigens Udbrud fratraadte Landets Styrelse.

Underhandling indtraadte om Afslutningen af Vaabenstilstand og Fred. Under den Usikkerhedstilstand, som disse Underhandling havde tilfølge, forblev Eskadren stationeret for de preussiske Havne indtil den 22de Juli, hvorefter den paany samledes i Sundet. I September Maaned, ved Efteraarets Nærmelse, afgik Fregatten Sjælland til Værftet for at isættes en ny Stormast, istedetfor den som under Rygen, den 17de Marts, var bleven gennemskudt, den sattes i Dok, for at paaspigere endeel løse Kobberplader, og under Sjællands Fraværelse blev Commando-Flaget midlertidigen heist ombord i Fregatten Jylland.

Noget efter Midten af September beordredes Eskadren at afgaae igjennem Store-Belt til Østersøen, og den foretog der et Kryds østen om Bornholm indtil Midten af October. Under Eskadrens Fraværelse afgik ved Døden Fregatten Jyllands i Kjøbenhavn tilbageblevne Chef, Orlogscapitain P. Holm. Under Christiansø fandt Sørgehøitid Sted paa hans Begravelsesdag, og Sørge-Salut affyredes fra Fregatten Jylland, det Skib, som Capitain Holm med saamegen Kjekhed havde ført i Ilden den 9de Mai under Træfningen ved Helgoland.

Ved Tilbagekomsten til Kjøbenhavn var Eskadrens Togt tilende, og vi tage derfor her Afsked med den tyske Forfatter. Vel kunde der være stor Tilskyndelse for os til endnu at drøfte forskellige af Forfatterens

Paastande, blandt hvilke vi til Exempel tilstaae, at det har overrasket os at finde den Mening fremsat, at det ligefrem har været Frygt for den preussiske Marines Foretagender, som under Løbet af Krigen bragte en af Englands meest indflydelsesrige Parlaments-Medlemmer, Mr. Cobden, til at fraraade den engelske Regjering at yde Danmark Understøttelse. Vi afholde os imidlertid fra at gaae ind paa Spørgsmaal af denne Beskaffenhed, da disse ikke henhøre til de Krigsbegivenheder, vi i nærværende Oversigt udelukkende have havt for Øie. Vi kunne derimod ikke slutte uden at udtale den Formening, der oftere har paastrængt sig os ved Gjennemlæsningen af den foreliggende Piece, navnlig dens sidste Halvdeel, at vi ligeoverfor Forfatteren ikke befinde os ligeoverfor nogen Officier af den preussiske Marine. Dette være imidlertid som det vil, saa er det vist, at den største Deel af Piecens Indhold ikke er noget Nyt for den, som under Krigens Løb med nogen Opmærksomhed har fulgt Beretningerne i tyske Blade om de fortsatte Kampe, og om de Seire tilsoes, som den unge preussiske Flaade gjentagende skal have tilkæmpet sig; men med en saadan Ufortrødenhed er man vedbleven at fremkomme med Beskrivelser af denne Art, at det maa befrygtes, at Opfattelsen af Forholdene dog næppe er bleven aldeles uberørt af den fortsatte Paavirkning.

Ligeoverfor hvad der saaledes gjentagende baade er bleven skreven og talt, staaer imidlertid den Kjendsgjerning, der ikke kan rokkes, nemlig at den preussiske Søstyrke ikke under Krigens Løb er kommen udenfor de Bugter, i hvis Indre Skibene vare stationerede, saa at Danmark under hele den forløbne Krig har hævdet det uindskrænkede og uafbrudte Herredømme i Østersøen. Den Deel af Marinens Virksomhed, som knytter sig hertil, danner i det forløbne Aar, et særskilt Afsnit af Krigsførelsen, der forblev saagodtsom uberørt af de sørge-

lige Tildragelser paa Krigens egentlige Skueplads. Det lader sig let forklare, at de der stedfundne Begivenheder i den Grad fængslede den almindelige Opmærksomhed, at man kun lidet synes at have lagt Vægt paa hiint Herredømme, som uden Afbrydelse blev haandhævet af Østersøes-Eskadren, uagtet dens Skibe vare spredte langs en Kyst af mere end 60 Miles Udstrækning. Man forestille sig imidlertid de Ulykker, som det vilde have afstedkommet, om fjendtlige Skibe havde skuffet vore Krydseres Opmærksomhed, og Fjenden havde troet, ustraffet at turde vove sig tilsøes, og man vil vistnok da komme til Erkjendelse af den Vigtighed, som det fulde Herredømme i Østersøen altid vil have for Danmark, naar vi, ved Omstændighedernes nødsages til at optræde som krigsførende Magt.

Vi troe, paa passende Maade at kunne afslutte den nærværende Fremstilling, ved at gjengive den Dags-Befaling, som af Eskadre-Chefen blev udstedt, da Commando-Flaget blev strøget ombord i Fregatten Sjælland. Denne Dags-Befaling indeholder en Afskedshilsen fra den Commanderende efter fuldført Togt, tilligemed en sammentrængt Oversigt over Eskadrens Virksomhed under Krigens Løb, og lyder som følger:

„Idet jeg fratræder Commandoen af Eskadren, opfylder jeg en behagelig Pligt ved at udtale min Tak til Chefer, Officierer, Underofficierer og Mandskab for deres udmærkede Tjeneste under Togtets Løb.

Efter en Fegtning, under hvilken Fjenden forfulgtes lige ind til Swinemünde, indespærredes den fjendtlige Styrke i sine Havne, saa at ikke noget eneste af Fjendens Skibe, under hele Krigens Løb, er kommen tilsøes forbi vore Krydsere. Som Følge heraf har den danske Handel i Østersøen ikke under hele Krigen været underkastet den mindste Hindring. Communicationen med

Hæren har ikke været udsat for nogen Forstyrrelse, og Blokaden af de fjendtlige Havne har i den Grad kunnet gøres effektiv, at det under den sidste Maaned af denne ikke er lykkedes noget Skib at komme forbi vore Krydsere ind til Oderens Munding.

Intet Havari har under Togtet hindret noget af Eskadrens Skibe fra at udføre hvilkensomhelst Tjeneste, og uagtet Sneefog, Storm og Tykning, er intet Skib under hele Togtets Løb bleven skilt fra Eskadren.

Med Rette føler jeg mig stolt af at have commanderet en Eskadre, hvor Enhver med saamegen Dygtighed har varetaget sin Pligt.

Eskadren har i enhver Henseende opfyldt det Hverv, som var den paalagt til Fædrelandets Forsvar.

Længe leve Kongen!

Fregatten Sjælland d. 18de October 1864.

(undertegnet)

C. van Dockum.»
